

Pääkirjoitus – Editorial

Olavi Koivukangas

Päivi Pietilä

**American Finns as Language
Learners – The Age Issue**

Teppo M. Sintonen

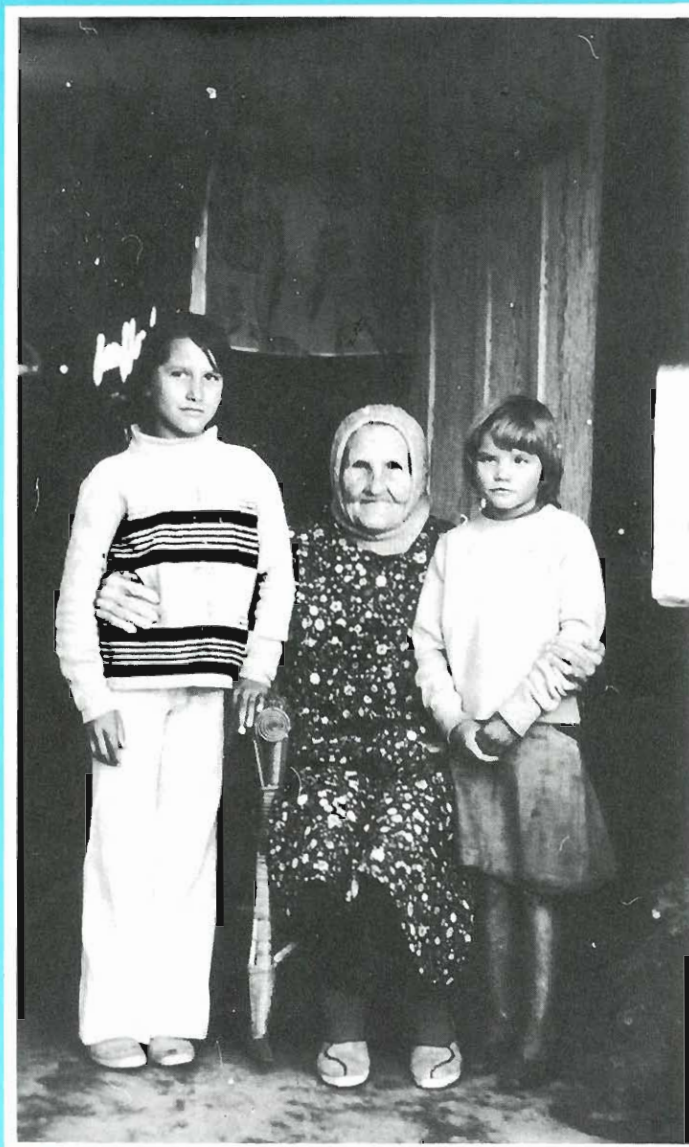
**Kielellinen kehitys ja
vuorovaikutussuhteet kanadan-
suomalaisilla siirtolaisilla**

Bertil Nelhans

**Några tankar om migration
i framtiden**

Konferensseja – Conferences

Kirjat – Books

1990

SIIRTOLAISUUS

3

MIGRATION

Siirtolaisuus – Migration

17. vuosikerta – 17th year

Siirtolaisuusinstituutti • Migrationsinstitutet • Institute of Migration
Piispankatu 3, SF-20500 Turku, Finland, Puh./Tel. (9)21-317 536

- *Päätoimittaja/Editor-in-Chief:* Olavi Koivukangas
- *Toimitussihteeri/Editorial Assistant:* Taimi Sainio
- *Toimittajat/Editors:* Maija-Liisa Kalhama, Timo Virtanen
- *Taitto/Lay-Out:* Anne Seppänen
- *Toimituskunta/Editorial Board:* Siirtolaisuusinstituutin hallitus/
Administrative Board of the Institute of Migration
- *Tilaushinta:* 30 mk/vuosi (4 numeroa), PSP Tu 495 90-3
- *Subscriptions:* Finland and Scandinavia 30 FMK,
other countries \$10 (4 issues)

Siirtolaisuusinstituutin hallitus/ Administrative Board of the Institute of Migration:

Dozentti *Tom Sandlund*,
Åbo Akademi, puheenjohtaja

Professori *Erkki Asp*,
Turun yliopisto

Vt. professori *Elina Haavio-Mannila*,
Helsingin yliopisto

Toiminnanjohtaja *Martti Häikiö*,
Suomi-Seura r.y.

Ulkoasiainsihteeri *Juha Knuutila*,
Ulkoasiainministeriö

Neuvotteleva virkamies *Risto Laakkonen*,
Työministeriö

Rakennusneuvos *Raimo Narjus*,
Seutus suunnittelun Keskusliitto

Apulaisprofessori *Martin Panelius*,
Opetusministeriö

Ohjelmajohtaja *Aimo Pulkkinen*,
Väestöliitto

VTM *Tuula Rosas*,
Turun kaupunki

Henkilökunta/Staff:

Olavi Koivukangas,
johtaja/Director

Ismo Söderling,
tutkimussihteeri, virkavapaalla/
Research Secretary, off duty

Timo Virtanen,
vs. tutkimussihteeri/
Research Secretary

Maija-Liisa Kalhama,
osastosihteeri/Departmental Secretary

Seija Sirkkiä,
toimistosihteeri, virkavapaalla/
Bureau Secretary, off duty

Taimi Sainio,
vs. toimistosihteeri/Bureau Secretary

Anne Seppänen,
toimistovirkailija/Assistant Clerk

Tutkijat/Research Officers:

*Rainer Grönlund, Kimmo Koiranen,
Jouni Korhiosaari, Peter Fischer (vierai-
leva tutkija Sveitsistä/Visiting Scholar
from Switzerland)*

Siirtolaisrekisteri/Emigration Register:

Matti Kumpulainen,
toimistosihteeri/Bureau Secretary
Sirkka-Liisa Laurila, Elisabeth Uschanov
tallentajat/Computing Officers

Kansi: Ensimmäisen polven siirtolaiset ovat usein siirtäneet suomenkielen taidon jälkipolvilleen. Kuvassa lastenlastensa seurassa Hedvig Niskanen, joka muutti Colonia Finlandesaa, Argentiinaan, v. 1912. Kuva: Enrique Tessieri. (SI/VA/0026 Etelä-Amerikka)

Cover: First generation emigrants have often transferred Finnish language to their descendants. Pictured with her grandchildren Hedvig Niskanen, who emigrated to Colonia Finlandesa, Argentina, in 1912. Photo: Enrique Tessieri. (SI/VA/0026 Et.-Amerikka)

Olavi Koivukangas

Löydä juuresi

Kahden vuoden kuluttua itsenäinen Suomi täyttää 75 vuotta. Juhlille kutsutaan myös ulkosuomalaiset ja heidän jälkeläisensä. Suomi-tietoutta levitetään ja ”löydä juuresi” -kutsu kuuluu yli maailman.

”Kuka minä olen?”, kyselevät usein siirtolaisten jälkeläiset. Ihmisen identiteetille ja oman itsensä ymmärtämiselle on tärkeää tietää, mihin heimoon ja sukuun hän kuuluu, mistä esi-isät ovat lähtöisin ja millainen on ollut heidän synnyinmaansa kulttuuri. Sukujuuriemme tutkimisen perustalta osaamme myös antaa arvon oman kulttuuriperintömme säilyttämiselle.

Ensimmäinen ja toinen ulkosuomalaispolvi tietävät, mistä ovat lähtöisin. Kolmanesta sukupolvesta eteenpäin – varsinkin, jos suomenkieli on perheestä kadonnut ja sukunimikin muuttunut – ei useinkaan ole muuta tietoa kuin että ”esi-isä tai -äiti tuli Suomesta tai Vaasan läänistä”.

Liittyen itsenäisyytemme juhlavuoteen ”Juuret Suomessa 1992” -projekti, jonka keskeisinä taustavoimina ovat Suomi-Seura ry., Finnair ja Matkailun edistämiskeskus, toivottaa ulkosuomalaiset ja suomalaista syntyperää olevat henkilöt tervetulleiksi Suomeen ja tarjoaa heille mahdollisuuden etsiä omia sukujuuriaan. Paluumuuttoa suunnitteleville tarjotaan ajankohtaista tietoa työpaikoista, asumisesta, sosiaaliturvasta ym. käytännön asioista.

Siirtolaistemme jälkeläisten ei ole syytä odottaa vuoteen 1992 aloittaakseen sukututkimuksen ja yhteyksien luomisen Suomessa olevaan kantasukuun. Siirtolaisuusinstituutti ja muut sukututkimusta harjoittavat yhteisöt pyrkivät jo nyt kaikkiin tavoin palvelemaan ulkosuomalaisia. Yhteisvoimin rakennetaan kampanjavuodeksi ”Sukumessut 1992” -projektia mahdollisimman tehokkaan palvelun tarjoamiseksi. Juuristaan kiinnostuneella on siten valittavanaan ainakin kaksi toimintatapaa:

1) Yksilöllinen juurien etsintä, jolloin siirtolaisen jälkeläinen omassa asuinmaassaan joko itse tai palkkaamalla asiantuntijan pyrkii selvittämään sukujuurensa. Toivottavasti tämä innostaisi myös vierailemaan Suomessa ja tutustumaan kantasuvun kotiseutuun.

2) Ohjattu sukututkimus, joka tapahtuisi ennen kaikkea sitä varten järjestettävillä sukumessuilla. Niiden osanottajille tarjottaisiin tarpeen mukaan esim. suomen, ruotsin ja englannin kielillä tiivis sukututkimuksen peruskurssi omaan sukuun kohdistuvine harjoituksineen. Lopuksi sukumessujen osanottajat hajaantuisivat eri puolille Suomea tapaamaan näin mahdollisesti löydettyjä uusia sukulaisiaan. Muista pohjoismaista saadut kokemukset tällaisesta toiminnasta ovat olleet erittäin myönteisiä.

Sukumessuja on tarkoitus järjestää ainakin Siirtolaisuusinstituutissa Turussa, kotiseutupäivien ja siirtolaisaiheisen seminaarin yhteydessä Pohjanmaan järvisseudulla

heinäkuussa 1992 ja tarpeen mukaan muillakin paikkakunnilla. Ei liene myöskään estettä sille, että sukumessuja järjestettäisiin myös ulkosuomalaisten juhlien yhteydessä esim. Yhdysvalloissa ja Ruotsissa.

Turussa toimiva Siirtolaisuusinstituutti sai vuonna 1988 vietetyn Delaware-siirtolaisuuden 350-vuotisjuhlan yhteydessä varoja siirtolaisrekisterin perustamiseen. Pasi-, matkustaja- ja kuolleiden luetteloista siirretään tiedot ulkomaille muuttaneista suomalaisista tietokoneelle, ensi vaiheessa ajalta ennen ensimmäistä maailmansotaa. Runsaan vuoden kuluessa on 100 000 tapausta jo siirretty ja saman verran ehdittäneen siirtää juhlavuoteen 1992 mennessä. Tällä hetkellä painopiste on tallentamisessa, mutta rekisteri pyrkii palvelemaan myös kyselijöitä jo tässä vaiheessa. Rekisterin ammattitaitoiset sukututkijat voivat eri sopimuksesta tehdä laajempiakin sukuselvityksiä.

Vuonna 1992 tulee kuluneeksi 500 vuotta siitä, kun Kolumbus löysi Amerikan. Me täällä Suomessa toivomme, että Suomen itsenäisyyden 75-vuotisjuhlan ulkosuomalaiset ja siirtolaistemme jälkeläiset ”löytäisivät” Suomen ja täällä olevat juurensa. Siitä hyötyisivät molemmat osapuolet; ennen kaikkea suomalainen yhteiskunta ja kulttuuri. ”Juuret Suomessa 1992” vahvistaisi näin suomalaista identiteettiä ja kulttuuriperintöä ylikansallisia – ja ehkä liiaksi materialistisia – arvoja korostavassa ja parhaillaan suurten muutosten alaisena olevassa maailmassa.

Find your Roots

Two years from now, Finland will be celebrating 75 years of independence, and the Finnish community abroad – emigrants and their descendants – will also be invited to join in the celebrations: a call to ”Find your roots” will go out around the world.

”Who am I?” the descendants of migrants often ask. In order properly to understand yourself and your identity, it is important to know what tribe and what clan you belong to, where your forefathers came from, and what the culture of their homeland was like. The quest for our community roots provides a basis for respect for the preservation of our cultural traditions.

First- and second-generation Finnish emigrants are usually well aware of their background, but from the third generation onwards – especially if the Finnish language has been lost in the family, and the surname has changed – they may only know that ”one of my ancestors came from Finland” or ”from the Vaasa region”, for example.

In conjunction with the 75th anniversary of Finnish independence, therefore, a ”Roots in Finland 1992” project is being launched, backed by the Suomi Seura, Fin'nair, and the Finnish Tourist Board, to welcome to Finland members of the overseas Finnish community and their descendants, and to offer them the opportunity to ex-

plore their roots. For those considering moving back to Finland, information will be provided on employment, accommodation, social security, and other such practical matters.

It is not necessary for people of Finnish descent abroad to wait for 1992, however, before contacting their relatives in Finland or embarking on exploring their origins. Both the Institute of Migration, and the other institutions in Finland involved in genealogical research, are keen to help the overseas Finnish community in any way possible. In order to promote maximum service, we are setting up the 1992 Genealogical Fair campaign. People interested in exploring their Finnish roots may then choose between two channels:

1) Private investigation: from wherever you live, if you are a descendant of Finnish migrants you can set about exploring your Finnish roots either individually or by hiring professional assistance. Hopefully, this will then promote interest in actually visiting Finland and exploring the area that your ancestors came from.

2) Guided genealogical research, especially through Genealogical Fairs, where intensive genealogy courses will be offered (e.g. in Finnish, Swedish or English), with practical exercises relating to one's own family. Following the courses, those who have taken part will then scatter through Finland to meet the new relatives they have thus tracked down. The experiences from similar courses in other Nordic countries have been very encouraging.

It is intended to hold Genealogical Fairs at the Institute of Migration in Turku, in the lake district of Ostrobothnia (in conjunction with a Home Town Festival and a seminar on migration in July 1992), and elsewhere in response to need and demand. Moreover, there is no reason why similar Genealogical Fairs should not also be arranged at meetings and festivals arranged by the Finnish community abroad, e.g. in Sweden or the United States.

In 1988, in conjunction with the 350th anniversary of the New Sweden colony in Delaware, the Institute of Migration was given funding to set up a Register of Migrants. Information on Finnish emigrants is being collected from passport registers, shipping passenger lists, and registers of deaths, and collated on computer, initially covering the period up to the First World War. Since the project was initiated just over a year ago, 100 000 cases have already been registered, and it is expected that the files will have been doubled by 1992. Although for the time being the main focus is on collating and storing the information, the Register is already willing to accept enquiries, and special contracts can also be made with the professional genealogists staffing the Register to carry out more extensive investigations.

1992 will be the 500th anniversary of Columbus' discovery of the Americas. Here in Finland, we hope that the 75th anniversary of Finnish independence will also offer the overseas descendants of Finnish emigrants the chance to rediscover Finland and their Finnish roots, thus creating contacts beneficial to the Finnish communities both overseas and here at home. In a world currently undergoing rapid change, and often dominated by international, materialistic values, the "Roots in Finland 1992" project can make an important contribution to strengthening our Finnish identity and cultural traditions.

Päivi Pietilä

American Finns as Language Learners – The Age Issue

When a Finnish emigrant left for America during the great migration years round the turn of the century, he was typically a young man, in his early 20's, single – or at least travelling alone – uneducated, and in most cases originated in the rural areas of the province of Oulu or Vaasa. He was driven away from his home country by economic necessity, by a lack of work and food.

He thought of America as a promised land, the country of freedom, where living conditions were good, the soil productive and fruitful, and where anyone could make money and reach an independent and respected position.

This image of America was greatly strengthened by letters received from friends and relatives who had already moved to America and who described the United States as the golden land of prosperity. "No matter how good your life is over there, here it will be much better", they wrote (Kero 1976:19).

It goes without saying that reality was often harsher than what people imagined. Even the journey over the Atlantic was full of hardships. After the money for the trip had finally been acquired, usually bor-

rowed, the journey started: the first miles on horseback, then by train to Hanko, where one sometimes had to wait for weeks before embarking on a voyage towards England and the town of Hull. From Hull the journey was continued by train to the West coast of England, usually to Liverpool, from where the actual crossing started. Conditions on the ship were poor, there was not enough room, and the food was lousy. This kind of discomfort could go on for a couple of weeks, before the travellers arrived in New York. On Ellis Island they had to go through a thorough examination, after which they were able to move on to their respective destinations, to the copper mines of Upper Michigan, to the forests or iron mines of Minnesota, or to the farmlands of Wisconsin. Some had to travel across the continent to the West coast; others – particularly part of the women immigrants – stayed in the cities of the East.

The moment he had set foot on American soil, the young Finn was faced with quite a problem: he did not know any English. Fortunately, he found his first job in an area which was already populated by Finns, so he could get along in Finnish quite well. It could even happen that as the obstinate Finns stubbornly went on speaking their own language, some of the other nationalities, such as Norwegians and Ital-

The author is working as a lecturer of English Philology at the University of Turku, Finland.

ians in the area, realized that they had to learn Finnish to be able to communicate with the Finns.

In general, those women who worked as maids in American families, learned the basics of English relatively quickly and were soon able to handle situations where English was needed. On the other hand, those men and women who lived in Finnish communities, married other Finns, and worked and spent their leisure time primarily among their countrymen, usually managed to avoid learning English a great deal longer. They also participated in various Finnish organizations. In fact, while churches, political groupings and the temperance movement attracted Finnish people and increased their group identity, they unavoidably isolated the Finns from the majority population (Kero 1980:60-61).

The situation was somewhat different for those Finns who moved to the United States later. The present research deals with the English of those immigrants who moved to America at the beginning of the century and of those who moved there more recently. The former group has now reached a very advanced age, whereas the latter group consists of young and middle-aged Finnish Americans.

The background of the younger immigrant group was rather different from that of the older immigrants. The younger ones no longer had to leave Finland because of hunger, although their reasons were also largely economic. Integration into the new society was faster and easier, as more and more had some knowledge of the English language when arriving in America. There were some, however, who did not know any English, but unlike their predecessors, they could not avoid contacts with English-speaking people from the very beginning.

All of my Finnish-American interviewees had to go through some kind of an

adaptation process after settling in their new home country. America was unfamiliar to everyone; the ways and customs were different from those in Finland. One had to create new living conditions, struggle hard to make one's way in the labor market, or adjust oneself otherwise to the new environment. The adjustment was not easy for everyone; some succeeded better than others.

For understandable reasons, the acquisition of second languages in naturalistic communicative settings has mainly been studied in countries with a great number of immigrants from other parts of the world, for instance in the United States, Germany, and Sweden. Sometimes the language acquirers have also received formal instruction in their second languages. My informants, the elderly and working-age Finnish Americans, had had very little formal training in English during their American years. For the most part, they had acquired English when communicating with Americans, in other words, in a mainly naturalistic communication environment.

According to John Schumann, those who have settled in the target language area acquire the language to the degree to which they acculturate to the new society. That is, the acquisition of the second language is determined by the distance, or proximity, between the learner and the speakers of the target language. Schumann talks about social and psychological distance or proximity. Among factors that increase the distance and therefore make language acquisition more difficult are, for instance, negative attitudes between the learner group and the target language group, a certain political or economic imbalance of the groups, internal cohesion and a certain self-sufficiency of the learner group (which tends to diminish contacts with speakers of the target language), the learners' intention to stay in the target lan-

guage area for only a short time instead of having settled there permanently, etc. (Schumann 1978a:164–166, 1978b:28–31). For American Finns the situation seems to have been relatively favourable, at least after they had overcome some initial difficulties. There are individual differences, of course.

It is a common assumption that acquiring the mastery of a second language is more difficult for adults than it is for children. Children seem to pick up foreign sounds and structures without any difficulty at all, whereas adults have to struggle hard to become fluent speakers of a second – or foreign – language. And after years and years of hard work and constant practice, there is still that foreign accent or slightly wrong intonation that tells everybody that you are not a native speaker. And that is so unfair, isn't it?

However, the picture is not quite as simple as it looks like. In fact, in some aspects of second language acquisition adults seem to have an advantage over small children. In the early stages of second language acquisition, adults tend to be faster, especially when it comes to learning morphology and syntax. In the long run, however, children do outperform adults (Long 1988:16), and of course, it is the ultimate attainment that is, perhaps, the most interesting for most of us.

According to Larry Selinker, one of the central figures in early interlanguage studies, the number of adults achieving native-speaker competence in a second language is very small indeed, perhaps a mere 5% (Selinker 1972). One could argue that the percentage is probably even smaller than that, but of course it is rather difficult to determine what is native-speaker competence. Not all native speakers speak in the same way; they are not all equally proficient in their mother tongue. Then what do we expect from a learner? On the other

hand, English, for instance, is spoken in many different ways in different parts of the world, so even "native" English has a number of varieties. And on an individual level, there is, naturally, a tremendous amount of variation. Still, it is native-speaker competence that language learning somehow aims at – not literally perhaps; many learners only need a basic knowledge of a foreign language and they are perfectly happy with that, but somehow it is native-speaker competence that kind of looms in the remote distance – and sets a standard by which a learner's proficiency level is judged and evaluated.

One way of looking at a language learner's career is seeing it as a continuum. The learner starts at one end, acquires the language little by little, moves along the continuum as acquisition goes on, approaches the other end, knowing that the ultimate goal (native-speaker competence) is really unattainable (and continua don't have ends, anyway!), and stops somewhere on the continuum, when acquisition no longer takes place. The acquisition of the different aspects of language (vocabulary, pronunciation, grammatical morphemes, syntax, and everything that is included in these domains) may proceed differently and stop at different points on the continuum.

In Schumann's terms, every point on the second language acquisition continuum corresponds to a particular degree of acculturation, in other words: the degree to which the learner acquires the second language is determined by the degree to which he or she acculturates to the target language group and society (Schumann 1978b:29).

It is easily conceivable that second language acquisition does not go on for ever. Depending on various motivational, situational, and even biological factors, the second language ceases to develop toward

target language norms. An immigrant, for instance, may realize that his proficiency in the target language is perfectly sufficient for him to get along in everyday communication. He is not motivated to make any further effort to learn more.

When it comes to the language development of elderly people, a number of changes have been found to occur in their native language capacity (eg. by Obler & Albert 1981, Emery 1986, Kynette & Kemper 1986). However, the development of a second language in advanced age has received very little attention. My research is primarily concerned with second language development in advanced age. Those Finnish Americans who left Finland in the early decades of the century are now in their eighties and nineties. They hardly learn any more English nowadays, but their English is very unlikely to remain the same. The language acquisition of these elderly Finnish Americans has stopped at some point on the language acquisition continuum, but their language continues to evolve. It is still in a state of development, although some of this development may involve reverting to earlier stages of linguistic competence, making a U-turn on the continuum, as it were. Contrasting tendencies, however, can also be found. Elderly people tend to be rather talkative, in spite of the fact that they may not be able to find all the words so easily. They keep their ability to communicate in their native language – and even tend to become more skillful in certain aspects of it – and this ability seems to be preserved in a second language as well.

So if we think of our young Finnish American, who arrived in the United States without knowing a word of English, he was certainly faced with a task of great magnitude: trying to come to grips with a totally new language that did not even remotely resemble anything he had heard

before. Besides, he was an adult, which meant that he had passed the most sensitive, or receptive, age for acquiring language. Of course he was not aware of the fact that he had reached the stage of Formal Operations a long time ago, or that he had developed an affective filter which could actually prevent him from picking up language from his environment in a child-like manner, in other words, without being afraid of making mistakes and sounding ridiculous. Children do not mind that; they are happy to try everything new. It is rather like playing a new game (Rosansky 1975, Krashen 1981).

The concept of ego permeability (Guiora 1972, Schumann 1975:223) was certainly totally unknown to our Finnish American, but, as a grown-up person, he probably could not help being affected by it – or by the lack of it, rather.

The young immigrant might have been frustrated to know that the left hemisphere of his brain had taken over the control of his linguistic faculties, and that the plasticity of his brain had diminished in the process, making it more difficult for him to acquire new linguistic skills. On the other hand, he might have been relieved to know that the right hemisphere had probably started to contribute more and more to his efforts to acquire the English language (Scovel 1969:252, Albert & Obler 1978:243–244).

Moreover, our young immigrant most certainly did not notice that the input he was receiving from native and other speakers of English was – with great likelihood – less explicit and more complex than the kind of speech that was addressed to children, a fact which also acted against him in his endeavours to internalize the English language (Hatch 1983:165–182, Long 1988:35–36).

Nevertheless, in spite of the fact that he was an adult trying to acquire a new lan-

guage, our Finnish American did manage to learn English. He got along fine in his daily activities and interactions with Americans, and he became an American citizen himself. He worked hard for many years to fulfill his aspirations for success and comfortable living, and finally – retired to enjoy his remaining years in the company of his fellow countrymen in southern Florida. This was what he wanted, because he found it comforting to be able to use his own native language

again and exchange memories and recollections of his beloved old country with other Finnish Americans.

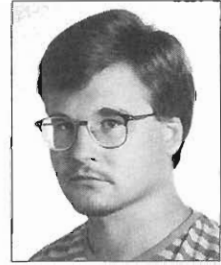
This article is based on the opening address given by the author at the public defence of her doctoral dissertation at the University of Turku, on January 20th 1990. The title of the dissertation is *The English of Finnish Americans; with Reference to Social and Psychological Background Factors and with Special Reference to Age*.

Literature

- Albert M.L., Opler, L.: *The Bilingual Brain, Neuropsychological and Neurolinguistic Aspects of Bilingualism*. New York 1978.
- Emery, O.: Linguistic Decrement in Normal Aging. *Language and Communication* 6 (1986):1/2, p. 47–64.
- Hatch, E.M.: *Psycholinguistics, A Second Language Perspective*. Massachusetts 1983.
- Kero, R.: *Suuren lännen suomalaiset*. Helsinki 1976.
- Kero, R.: *Finnish Emigration to the United States*. In: I. Semmingsen, P. Seyersted (eds.), *Scando-Americana, Papers on Scandinavian Emigration to the United States*. University of Oslo 1980.
- Krashen, S.D.: *Second Language Acquisition and Second Language Learning*. London 1981.
- Kynette, D., Kemper, S.: Aging and the Loss of Grammatical Forms: A Cross-Sectional Study of Language Performance. *Language and Communication* 6 (1986):1/2, p. 65–72.
- Long, M.: *Maturational Constraints on Language Development*. University of Hawai'i Working Papers in ESL 7 (1988):1, p. 1–53.
- Opler, L., Albert, M.L.: *Language and Aging: A Neurobehavioral Analysis*. In: D.S. Beasley, G.A. Davis (eds.), *Aging: Communication Processes and Disorders*. New York 1981.
- Rosansky, E.: *The Critical Period for the Acquisition of Language: Some Cognitive Developmental Considerations*. *Working Papers on Bilingualism* (1975):6, p. 10–23.
- Schumann, J.H.: *Affective Factors and the Problem of Age in Second Language Acquisition*. *Language Learning* 25 (1975):2, p. 209–235.
- Schumann, J.H.: *Social and Psychological Factors in Second Language Acquisition*. In: J.C. Richards (ed.), *Understanding Second & Foreign Language Learning*. Cambridge 1978a.
- Schumann, J.H.: *The Acculturation Model For Second-Language Acquisition*. In R.C. Gingras (ed.), *Second Language Acquisition and Foreign Language Teaching*. Washington 1978b.
- Scovel, T.: *Foreign Accents, Language Acquisition, and Cerebral Dominance*. *Language Learning* 19(1969), p. 245–254.
- Selinker, L.: *Interlanguage*. *IRAL* 10(1972):3, p. 209–231.

Teppo M. Sintonen

Kielellinen kehitys ja vuorovaikutussuhteet kanadansuomalaisilla siirtolaisilla

Lähtiessään siirtolaiseksi yksilö kohtaa lähelle entuudestaan tuntemattoman kulttuurin ja yhteiskunnan. Tällöin hän joutuu rakentamaan uudelleen sosiaalisen suhdeverkostonsa ja opettelemaan uuden kielen. Nämä kaksi seikkaa ovat sidoksissa ja vaikuttavat toinen toisiinsa. Tutkimuksessani seuraan tietyn siirtolaisryhmän kielellisen kehityksen suhdetta heidän sosiaalisen vuorovaikutusverkostonsa muotoutumiseen, ja tarkoituksena on osoittaa niiden jaksottuvan yhdenmukaisesti siirtolaisten elämänsäajan aikana.

Tutkimuksen kohteena ovat 1920-luvulla Kanadaan muuttaneet suomalaiset siirtolaiset, ja aineistona 18 ihmisen elämänhistoriat. Tutkimushaastattelut olen tehnyt tammi-helmikuussa 1989 Torontossa, Kanadassa. Kaikki informantit on haastateltu kahteen kertaan, jolloin ensimmäisellä kerralla on taltioitu heidän elämänhistoriansa pääpiirteitä, ja toisella elämänhistorian keskeisiä taitekohtia, sosiaalista vuorovaikutusta sekä identiteetin ja etnisyyden tunteita. Informanttien hankinnassa käytin ns. lumipallo menetelmää, jossa varsinaiset haastateltavat valitaan paikallisten avainhenkilöiden antaman in-

formaation perusteella. Omien informanttieni valinnassa pyrin ottamaan huomioon Toronton suomalaisten poliittiset, uskonnolliset ym. jakaumat.

Tutkimuksen näkökulma on sikäli subjektiivinen, että tarkastelen sekä kielellistä että vuorovaikutussuhteiden kehitystä informanttien omien elämäkokemusten ja -tapahtumien kautta. Tästä seuraa, että käsittän informantit yksilöiksi, jotka pystyvät vaikuttamaan omaan elämäänsä omalla toiminnallaan. Toisaalta he ovat myös sidoksissa yleisiin historiallisiin tapahtumiin ja yhteiskunnallisiin rakenteisiin siten, että ne eivät suoranaisesti määrää heidän elämäänsä, vaan muodostavat laajemmat puitteet heidän toiminnalleen. Tässä työssä käytetty elämänsäajan käsite ohjaa myös subjektiiviseen näkökulmaan.

Elämänsäajan määritelmät ovat samansuuntaisia, joskin niissä esiintyy pieniä vivahde-eroja. Levinsonin (1979:6-7) mukaan elämänsäajaan sisältyy kaksi ideaa. Ensinnäkin on kyseessä prosessi: matka jostakin alkupisteestä johonkin loppupisteeseen, syntymästä kuolemaan. Monet tekijät vaikuttavat tämän matkan luonteeseen, suuntaan ja nopeuteen. Toiseksi elämänsäaika muodostuu erilaisista aikakausista, jaksoista ja tiloista. Se ei siten ole prosessina muuntumaton ja alati jatkuva, vaan siinä ilmenee laadullisesti erilaisia ai-

HuK Teppo M. Sintonen opiskelee Jyväskylän yliopiston etnologian laitoksella.

kakausia. Baltasin (1979:257) mukaan elämänkaarella viitataan kehityksellisiin prosesseihin, jotka tapahtuvat yksilön elämän kuluessa. Featherman (1983:2) taas esittää elämänkaarajattelun perustaksi niitä käyttäytymisen kehityksellisiä muutoksia, jotka tapahtuvat yksilön syntymästä kuolemaan. Nämä muutokset johtuvat biologisista, psykologisista, sosiaalisista ja historiallisista vaikutteista, ja niiden ajoittumisesta ihmisen elämässä. Tämän artikkelin aiheen kannalta elämänkaaren käsite on kolmella tavalla hyödyllinen. Ensinnäkin koska kyseessä on ajallista ulottuvuutta painottava tutkimus, toiseksi, koska käsitteen määrittelyssä esiintyy ajatus elämän jaksollisuudesta, ja kolmanneksi, koska jaksot nähdään muuntuvina tai vaihtuvina.

Kielellisen kehityksen ja vuorovaikutussuhteiden vertailun teen siten, että aluksi jaottelen ensinmainitun kolmeen jaksoon tai vaiheeseen, joita sitten vertailen vuorovaikutuksen kautta kolmella keskeisellä elämän osa-alueella. Nämä osa-alueet ovat työelämä, vapaa-aika ja perhe-elämä. Vuorovaikutuksen jaan horisontaalisesti kontakteihin toisiin suomalaisiin ja kontakteihin muihin kansallisuuksiin, ja tarkastelun pääpaino on jälkimmäisissä kontakteissa. Siirryn nyt informanttien Kanadassa siirtolaisina vietetyn aikakauden kielellisen kehityksen käsittelyyn.

Kieli sosiaalisen vuorovaikutuksen perustana

Kielitaidon merkitys siirtolaisten vuorovaikutuskentän muodostumiseen on suuri. Se voi joko ehkäistä tai mahdollistaa kontaktit paikalliseen väestöön. Tarkastelemalla informanttien kielellistä kompetenssia ja motivaatiota voidaan lähteä etsimään heidän kielellisen kehityksensä vaihteita. Kielellisellä kompetenssilla tarkoitetaan yksilön kykyä käyttää vierasta kiel-

tä ja motivaatiolla halua käyttää vierasta kieltä (Simard 1981:172–173). Lähtökohتانani on käsitys, että kompetenssi ja motivaatio ovat sidoksissa toisiinsa, ja niillä on yhdessä vaikutusta vuorovaikutuskentän muodostumiseen. Näin ollen kielellisellä kehityksellä on erilaisia sosiaalisia seurauksia.

Kanadaan saapuessaan 1920-luvulla informantit joutuivat ympäristöön, jossa puhuttiin heille vierasta kieltä, englantia. Tällöin he joutuivat punnitsemaan sekä oman äidinkieltensä että uuden kielen käyttömahdollisuuksia selviytyäkseen uudessa ympäristössä. Suomen kielen asema on heillä ollut vakaa koko elämän ajan, koska sen kompetenssi ja motivaatio ovat olleet korkeat. Suomen käyttömahdollisuudet ovat kuitenkin olleet paljolti riippuvaisia ulkoisista olosuhteista ja rajoittuneet suomalaisten omiin sosiaalisiin verkostoihin. Informanttien kielellisen kompetenssin lähtötaso oli alhainen. Vain kaksi heistä osasi englantia entuudestaan, muiden kielitaito rajoittui muutamaan sanaan. Alhaisen kompetenssin syynä oli alhainen motivaatio. Informanteista ainoastaan yksi oli tullut Kanadaan oppiakseen englantia ja saadakseen sitten Suomeen palattuaan sen avulla paremman työpaikan. Muut informantit olivat suhtautuneet englannin kieleen lähinnä välinpitämättömästi. He tiesivät, että Kanadassa puhutaan englantia, mutta eivät surreet kieliongelmaa edeltäkään. He olivat motivoituneet työntekoon ja rahan hankkimiseen eivätkä kielen oppimiseen. Lisäksi he olivat kaikki aikeissa palata Suomeen muutaman vuoden kuluttua ja uskoivat pärjäävänsä Kanadassa tämän ajan ilman mainittavaa kielitaitoa.

Ensimmäinen varsinainen vaihe informanttien kielellisessä kehityksessä on heidän kielitaitonsa vähittäinen karttuminen. Tämä vaihe alkaa heti heidän tulostaan Kanadaan ja jatkuu hetkeen, jolloin he

ovat saavuttaneet kielellisen tason, jolla pärjää arkipäivän asioissa. Ajallisesti tätä vaihetta on vaikea paikantaa, koska kielellinen kehitys on jatkuva prosessi ja karttumisvaihe kesti informanteilla hyvinkin eripituisia ajanjaksoja. Yksi informanteista kertoi oppineensa kaiken sen, mitä on oppinutkaan ensimmäisen työssä vietetyn puolen vuoden aikana. Yleensä tämä vaihe kesti kuitenkin ensimmäiset Kanadassa vietetyt vuodet, joiden aikana saavutettiin kielelliset kyvyt niin erilaisten käytännön asioiden kuin sosiaalisten suhteiden hoitamiseen. Motivaatio oppia ja käyttää englannin kieltä oli tässä ensimmäisessä vaiheessa alhainen, koska informantit olivat alusta alkaen hakeutuneet toisten suomalaisten seuraan, ja siten heidän sosiaalinen suhdeverkostonsa oli pääosin suomalainen.

Kielellisen kehityksensä toisessa vaiheessa informantit ovat saavuttaneet jonkinasteisen pysyvemmän kielitaidon tason. Myös tämän vaiheen tarkka määrittäminen on vaikeaa. Kuitenkin tarkasteltaessa heidän elämänsäkaariaan kielen näkökulmasta voidaan erottaa pitkähkö vaihe, jolloin heidän kielellinen kompetenssinsa on asettunut tietylle tasolle. Tämän tason kriteerinä pidän sellaista kielitaitoa, jolla informantit ovat pystyneet hoitamaan tavalliset kaupassakäynnit, ymmärtämään lukemaansa tekstiä lehdistä ja kirjoista, voineet käydä lääkärin vastaanotolla ilman apua, selviytymään hallinnollisista asioista, kuten verotuksesta ja kansalaisuusasioista, sekä pystyneet ylläpitämään jonkinasteisia sosiaalisia suhteita englanninkielisiin tuttaviiinsa ja naapureihinsa. Huomattavaa on, että informanttien motivaatio käyttää englannin kieltä pysyi edelleenkin alhaisena myös tässä toisessa vaiheessa. Syyt olivat samat kuin ensimmäisessä vaiheessa: sosiaaliset kontaktit olivat vaikiintuneet pääosin suomalaisiksi. Tosin tämän vaiheen aikana informanttien kontak-

tit englanninkieliseen väestöön olivat runsaimmillaan.

Informanttien kielellisen kehityksen kolmas vaihe ajoittuu heidän vanhuuteensa, ja siihen liittyy englannin kielitaidon asteittainen heikkeneminen. Kompetenssin alenemisen syyt ovat sidoksissa sosiaalisen vuorovaikutuskentän muutoksiin työelämässä ja vapaa-ajan vietossa. Tällöin informanttien kontaktit suuntautuivat uudelleen selkeästi toisiin suomalaisiin. Kolmannessa vaiheessa informanteilla ilmeni yleisesti käsitys, jota kutsun jälkimotivaatioksi. Lähes kaikki heistä olivat sitä mieltä, että heidän olisi ollut hyvä opetella englantia paremmin. Nuorempana olisi ollut helpompi kieltä oppia ja siten saada enemmän kontakteja englanninkieliseen väestöön. Jälkimotivaatio heijastaa myös informanttien subjektiivista käsitystä omasta jonkinasteisesta eristäytyneisyydestään. Tosin sosiaalista eristäytyneisyyttä ei pidä korostaa liikaa, koska kaikilla informanteilla oli ainakin muutamia englanninkielisiä tuttavii ja ystäviä myös vanhuusiässä.

Kokoavasti voidaan todeta, että englannin kielen kompetenssi oli informanteilla aluksi heikko. Kielitaidon kartuntavaiheen jälkeen se saavutti pysyvemmän tason, joka kesti ajallisesti vanhuuteen saakka, jolloin se taas alkoi asteittain heiketä. Motivaatio käyttää englantia sensijaan pysyi alhaisena aina vanhuuteen saakka, jolloin informanteilla syntyi jälkimotivaatio. Tämä ei ollut kuitenkaan realistinen, koska tällöin heillä ei ollut enää mahdollista kehittää kielitaitoaan.

Työelämän vuorovaikutussuhteet

Kanadaan saavuttuaan informanttien tärkein tehtävä oli hankkia työtä. Siten työelämän vaikutus vuorovaikutuskentän muotoutumiseen alkoi Kanadassa heti. Sukupuolinen työnjako, jolla oli etninen

perusta, ohjasi naiset ja miehet erilleen toisistaan työelämässä. Kaikki naisinformantit aloittivat työuransa nk. piikapai-koissa, joka tarkoitti taloustyötä varakkaiden perheiden kodeissa. Isäntäperheet olivat yleensä englantilaista sukujuurta ja englanninkielisiä. Osalla informanteista oli kokemuksia myös juutalaisista perheistä, mutta niissäkin puhuttiin palvelusväen kanssa englantia. Kontaktit isäntäväkeen riippuivat työtehtävien laadusta: keittäjän tai siivoajan ei tarvinnut olla yhtä paljoa isäntäväen kanssa tekemisissä kuin tarjoilijan tai lastenhoitajan. Palveluspaikkojen muu henkilökunta oli yleensä etnisesti heterogeenistä, vaikka usein taloissa oli jo entuudestaan joku toinen suomalainen palvelija. Informantin lisäksi talon muu henkilökunta saattoi koostua englantilaisesta hovimestarista, irlantilaisesta sisäköstä, ranskalaisesta autonkuljettajasta ja kiinalaisesta kokista. Informanttien kontaktit isäntäväkeen ja muuhun henkilökuntaan jäivät vain tilannekohtaisiksi joutu- en melko usein tapahtuneesta työpaikan vaihdosta ja huonosta kielitaidosta. Sen sijaan paikan toisiin suomalaisiin ystävystyt- tiin ja heidän kanssaan vietettiin usein vapa-aikaakin. Työelämän alku oli sikäli merkittävä, että silloin alkoi naisten eng- lannin kielen oppiminen osin pakonkin sa- nelemana. Naisilla työelämän merkitys vä- heni heidän avioiduttuaan. Tällöin he jäi- vät joko töistä pois kokonaan tai muuttivat sen osa-aikaiseksi. Tämä merkitsi naisten englanninkielisten kontaktien huomatta- vaa vähenemistä työelämän osalta.

Miesten työelämän alku oli huomatta- vasti vaikeampi kuin naisten, koska he eh- tivät olla työssä vain muutaman vuoden ennen kuin pula-aika alkoi. Pula-ajan lop- puun saakka miesinformanttien kontaktit rajoittuivat pääosin toisiin suomalaisiin. Tämän aiheutti toisaalta työttömyys, jol- loin ei englanninkielisiä työtovereita ollut, ja toisaalta vähäisiksi jääneiden työkoke-

musten lyhytaikaisuus. Toisen maailman- sodan alku toi Kanadaan täystyöllisyyden, ja tällöin miesten työelämä vakiintui. Tä- män vakiintumisen myötä miesten työelä- män kontaktit muuttuivat etnisesti hetero- geenisiksi. Työpaikat olivat pysyviä, ja niis- sä oli harvoin toisia suomalaisia.

Verrattaessa työelämän sosiaalisten suhteiden kehitystä kielellisen kehityksen vaiheisiin, huomataan niiden nivoutuvan keskeisiltä osiltaan toisiinsa. Sekä naisilla että miehillä kielitaidon karttumisvai- heen sosiaaliset vuorovaikutussuhteet muihin kuin suomalaisiin olivat epävakai- ta ja osin sattumanvaraisia. Suurin osa kontakteista kohdistui toisiin suomalai- siin. Pysyvemmän kielitaidon vaiheessa työelämällä oli merkitystä erityisesti mie- hille, jotka vasta silloin pystyivät työpai- koissaan luomaan kontakteja englannin- kieliseen väestöön. Historiallisten tapah- tumien merkitys tuli selkeästi esille in- formanttien työelämään liittyneiden vuorovaikutussuhteiden muodostumisessa. Pula-aika aiheutti miesten englanninkie- listen kontaktien syntyyn viiveen, joka taas hidasti heidän kielen oppimisproses- siaan. Naisilla sen sijaan riitti palvelustyö- tä koko pula-ajaksi.

Vapaa-aika

Kun työelämällä oli merkittävä vaikutus informanttien sosiaalisten kontaktien suuntaajana englanninkieliseen väestöön, niin vapaa-aika taasen on ollut koko hei- dän Kanadassa viettämänsä ajan sidoksis- sa toisiin suomalaisiin. Palveluspaikoissa työskennelleiden naisten vapaa-aika rajoittui ns. piikapäiviin eli keskiviikkoiltaan ja sunnuntaihin. Tällöin he tapasivat suoma- laisia ystäviään suomalaisten omista- milla haaleilla ja kirkoilla. Haaleilla järjes- tettiin monenlaista toimintaa, kuten tans- seja, näytelmiä, voimistelua ja musiikkiesi- tyksiä. Myös informanttimesten vapaa-

ajan harrastukset olivat keskittyneet haaleille. Informanttien vapaa-ajan harrastusten ohjautumiseen suomalaisille haaleille oli selvät syyt. Ne olivat ensinnäkin kiinteä osa suomalaisyhteisöjen rakennetta, niiden piiriin ohjaavat sosiaaliset kanavat olivat jo valmiina kun informantit saapuivat Kanadaan. Toiseksi haaleilla oli sosiaalista vetovoimaa. Niissä saattoi tutustua vastaavassa asemassa oleviin toisiin suomalaisiin ja erityisesti vastakkaiseen sukupuoleen. Haalitoiminta lievensi myös varsinkin alkuun kovaa koti-ikävän tunnetta.

Avioituminen ja perheen perustaminen vähensivät vapaa-ajan harrastuksia. Tällöin ei enää ehditty niin tiiviisti osallistua haalien toimintaan kuin ennen. Harrastustoiminta ei kuitenkaan loppunut kokonaan, vaan edelleenkin käytiin tansseissa ja muissa tilaisuuksissa sikäli kun perhe-elämä antoi myötä. Vapaa-ajan harrastusten uusi kukoistuskausi alkoi informanttien jäätyä eläkkeelle. Tällöin he kaikki osallistuivat jonkinlaiseen eri järjestöjen järjestämään kerhotoimintaan. Valtaosa järjestöistä on suomalaisia, vaikka joukkoon mahtuu jokunen kanadalainenkin järjestö.

Kokonaisuudessaan informanttien vapaa-ajan vuorovaikutus on suuntautunut lähes täysin toisiin suomalaisiin. Ajallisesti vapaa-ajalla on ollut suurin merkitys kielitaidon karttumisen vaiheessa ja vanhuudessa. Kielitaidon pysyvemmän vaiheen sosiaalisessa kentässä ei vapaa-ajalla ollut kovin suurta merkitystä. Sen sijaan eläkeikässä sen suomalaispainotteisuus heikensi omalta osaltaan informanttien englannin kielen taitoa.

Perhe-elämä

Perhe-elämän merkittävin sosiaalinen piirre on se, että kaikki informantit ovat avioituneet toisen suomalaisen kanssa. Suomalainen aviopuoliso oli heille itses-

täänselvyys, ja osa heistä piti avioitumista muun kuin suomalaisen kanssa jopa mahdollisuutena. Tämän aiheutti toisaalta avioitumisen ajoittuminen kielitaidon karttumisen vaiheeseen, jolloin informantit eivät vielä pystyneet kommunikoimaan tarpeeksi hyvin erikielisen ihmisen kanssa. Toisaalta avioituttaessa oli sopeutuminen uusiin oloihin ja kulttuuriin vielä alullaan, joten suomalainen puoliso merkitsi myös turvallisuutta. Varsinaisia sosiaalisia sanktioita vieraan kanssa avioitumisesta eivät informantit tuoneet esiin, vaikka eri kansallisuuksien väliset arvostukset vaihtelivatkin.

Naapuruussuhteilla oli keskeinen sija perhe-elämän vuorovaikutuksen kehityksessä. Ensimmäisen oman kodin naapurusto oli yleensä suomalainen, koska informantit asuivat alkuun jommankumman puolison vanhempien talossa, vuokrasivat asuntonsa omilta sukulaisiltaan tai asuivat pienillä suomalaispaikkakunnilla. Naapuruston muutos etnisesti kirjavammaksi tapahtui silloin, kun informantit pystyivät ostamaan tai rakentamaan oman talon. Kontaktit muihin kuin suomalaisiin naapureihin, jotka olivat kansallisuuksiltaan hyvin heterogeenisiä, olivat tuttavallisia, ja niihin kuului toisinaan vierailuja toisensa kodeissa. Kuitenkaan kovin syvällisiä ystävyyssuhteita ei heihin syntynyt, koska niin informantit kuin heidän naapurinsa muuttivat melko usein.

Informanttien vanhuusikäen liittyi useasti puolison kuolemasta johtunut asumismuodon muutos. Kun oman talon kunnossapito ja hoito tuli yksinäiselle ihmiselle liian raskaaksi, oli edessä muutto kerrostaloasuntoon. Tällöin informantit haiketuivat mieluusti sellaiseen taloon, jossa asui jo entuudestaan toisia suomalaisia. Tämä merkitsi naapuruston sosiaalisten kontaktien suomalaistumista uudelleen. Kokonaisuudessaan myös perhe-elämän sosiaalisen vuorovaikutuksen kehityksellä

on kosketuspintoja kielellisen kehityksen eri vaiheisiin. Avioiduttaessa rajoittuivat informanttien sosiaaliset kontaktit suurimmalta osin toisiin suomalaisiin. Kielitaidon pysyvässä vaiheessa he asuivat jo omissa taloissaan monikielisissä ja -kansallisissa naapurustoissa. Siten heidän kontaktinsa paikalliseen väestöön olivat enimmillään juuri tässä vaiheessa. Kielitaidon ja vuorovaikutussuhteiden yhteys näkyi myös vanhuusiässä, jolloin informanttien naapuruuksuhteet keskittyivät pääosin toisiin suomalaisiin ja heidän kielellinen kompetenssinsa heikkeni.

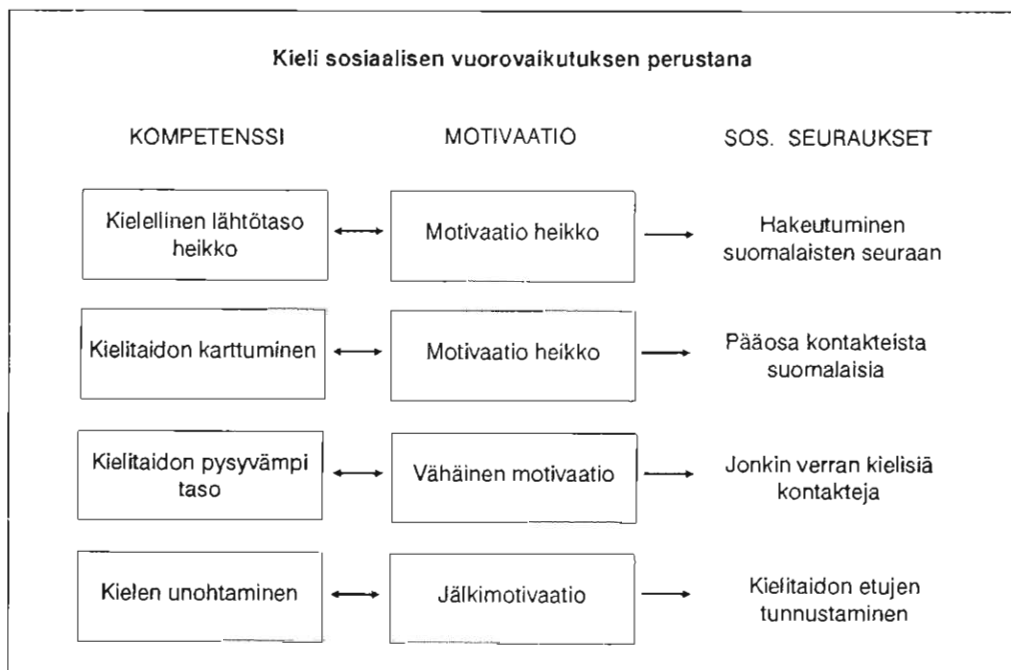
Uuden kielen kehitysvaiheet

Informanttien kielellisessä kehityksessä erottui siis kolme ajallista vaihetta. Tämä koski nimenomaan heidän englannin kielitaitonsa kompetenssia. Ensimmäinen vaihe oli kielitaidon karttuminen, joka ajoittui ensimmäisiin Kanadassa vietettyihin vuosiin. Toinen vaihe, kielitaidon py-

syvämpi taso, oli ajallisesti pisin. Se kesti aina informanttien vanhuuteen saakka.

Kolmas vaihe oli vanhuudessa tapahtunut kielitaidon asteittainen heikkeneminen. Informanttien motivaatio oppia ja käyttää englantia oli alhainen kielitaidon heikkenemiseen asti, jolloin heillä ilmeni jälkimotivaatio oppia sitä. Kielellisen kompetenssin ja motivaation vaikutus sosiaalisen vuorovaikutuskentän muotoutumiseen oli se, että ensimmäisessä vaiheessa sekä heikko kompetenssi että motivaatio aiheuttivat informanttien hakeutumisen suomalaiseen seuraan. Toisessa vaiheessa saavutettu jonkinasteinen kielitaito mahdollisti kontaktit paikalliseen väestöön, vaikka motivaatio pysyi edelleenkin melko alhaisena.

Kolmannessa vaiheessa englannin kielen unohtaminen yhdessä uudelleen suomalaistuneen vuorovaikutusverkoston kanssa tekivät jälkimotivaatiosta epärealistisen. Alla oleva kaavio kuvaa yllä mainittua prosessia.

Kaikissa kolmessa vaiheessa elämänkaaren osa-alueiden merkitys vaihteli suhteessa kielelliseen kehitykseen ja vuorovaikutukseen. Ensimmäisessä vaiheessa alkoi englannin kielen oppiminen työelämän kautta, kun taas vapaa-aika vietettiin suomalaisten seurassa. Perhe-elämän vaikutus alkoi vasta ensimmäisen ja toisen vaiheen välimaastossa, jolloin siihen liittyneet kontaktit suuntautuivat alkuun toisiin suomalaisiin, mutta myöhemmin toisen vaiheen aikana myös muihin kansallisuuksiin. Sekä työelämän että perhe-elämän kautta muotoutuivat siis informanttien toisen vaiheen sosiaaliset kontaktit paikalliseen väestöön. Viimeisessä vaiheessa vapaa-ajan merkitys kasvoi ja ohjasi informanttien kontakteja takaisin suomalaisiin piireihin.

Tutkimukseni on tuonut esille sen, että siirtolaisten kielellisellä kehityksellä ja sosiaalisen vuorovaikutuskentän muotoutumisella on merkitystä toisilleen, ja ne ovat osin hyvinkin tiiviisti sidoksissa toisiinsa. Tämän tyyppisellä tutkimuksella, jossa tarkastellaan yksilön sopeutumista ja elämistä vieraassa kulttuurissa laajalla aikaperspektiivillä, uskon olevan useita sovellutusmahdollisuuksia mm. Suomeen suuntau-

tuvan siirtolaisuuden ja pakolaisuuden tutkimuksessa. Oma tutkimukseni kohdistui vain yhteen siirtolaisryhmään, ja vain sen ensimmäiseen sukupolveen. Jatkotutkimuksen kannalta olisi mielenkiintoista voida vertailla eri siirtolaissukupolvien ja -ryhmien välisiä tietoja.

**English Summary:
The Development of Language and
Interaction of The Canadian Finns**

The purpose of this study is to show how the development of language skill is connected with the field of social interaction among those Finns who moved to Canada in the 1920's. The competence and the motivation to use English has distinguished into three distinctive parts during an emigrant's life-span. Then these three parts have been compared to the developmental sequences of the emigrants' field of interaction in the areas of work, leisure and family-life.

Tämä artikkeli perustuu Teppo M. Sintosen valmis-teilla olevaan pro gradu-työhön, joka käsittelee 1920-luvulla Kanadaan muuttaneiden suomalaisten siirtolaisten elämänsäkaarellista etnistä identiteettiä.

Kirjallisuus

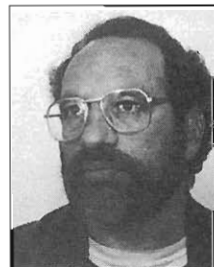
Baltes, Paul B.: Life-Span Developmental Psychology: Some Converging Observations on History and Theory. Teoksessa: Baltes, Paul B. & Brim, Orville G. Jr. (toim.), Life-Span Development and Behavior. Volume 2., 1979.

Featherman, David L.: Life-Span Perspectives in Social Science Research. Teoksessa: Baltes, Paul B. & Brim, Orville G. Jr. (toim.), Life-Span Development and Behavior. Volume 5, 1983.

Levinson, Daniel J.: The Seasons of a Man's Life. New York, 1979.

Simard, Lise: Intergroup Communication. Teoksessa: Gardner, Robert C. & Kalin, Rudolf (toim.), A Canadian Social Psychology of Ethnic Relations. Toronto, 1981.

Bertil Nelhans

Några tankar om migration i framtiden

Att spå i framtiden, att tyda tecken, att Agöra gissningar. Det är en verksamhet som människor ägnat sig åt i alla tider. Med skiftande framgång, naturligtvis. Möjligheten att bedöma resultaten ligger också i framtiden. Det är först när nutiden hunnit ifatt den tänkta framtiden som vi kan uttala oss om framtidsbilden slår in – eller inte slår in.

Att studera framtiden kräver ett tidsbegrepp, en uppfattning om tidens karaktär. Jag tror att vi kan urskilja två grundläggande uppfattningar – den cykliska och den linjära tiden.

Den cykliska tiden:

Så länge människan är bunden till verksamheter som står i direkt samband med naturen och dess växlingar, som att bruka jorden eller driva boskap, är den cykliska tiden en naturlig förståelseform. Tiden upplevs som något återkommande, som en rytm som återger naturen. Den bild som styr tänkandet blir året, solens naturliga cykel eller kanske människolivet med födelse, livslopp och död. Denna uppfattning har ofta haft en religiös legitimering, en gudomlig kraft styr naturen och därmed tiden. Allt förlöper enligt ett schema som är

Bertil Nelhans är högskolelektor vid sociologiska institutionen, Göteborgs universitet. Han medverkar i forskningsgruppen vid Göteborgs universitet kring kulturmöte och internationell migration.

fastlagt en gång för alla; allt återvänder till utgångspunkten. Ett uttryck för denna idé är följande: "Samma verklighet skapas, upplöses, återskapas, i överensstämmelse med en oföränderlig lag och med fastlagda växlingar." (Puech, citerad av Johansen).

Man skulle också kunna uttrycka saken som att "tiden är ett rum som går att överblicka". Nutiden är utsträckt, dåtid och framtid är inte kvalitativt annorlunda än nutiden. I en sådan tidsuppfattning är ändå dåtiden fylld av tyngd. Den fjättrar människorna vid myter och kollektiva minnen som bestämmer det nuvarande och innehåller framtiden. Alltså står det heller inte i människornas makt att påverka skeenden på ett avgörande sätt. Om allt är förutsägbart finns ingen frihet att skapa sin egen verklighet. Cyklisk tid är lagbunden och medgör en ödesbestämthet. Med modern terminologi kan vi tala om determinism.

Den linjära tiden:

När människan frigör sig från naturen och dess cykliska förlopp uppstår en rationaliserad uppfattning om tiden. Skeenden, som i den cykliska tiden tycks bestämda av något utommänskligt och lagbundet ersätts med sådana som människan själv tycker sig behärska.

Industrialiseringen med fastlagda och väldefinierade processer och arbetsmoment kräver planering och målformuleringar. Tiden frigörs och ges karaktären av en

oberoende form, som inte har något eget innehåll, den blir en struktur som går att exakt kvantifiera. Den bild av tiden som har utvecklats i den industrialiserade västvärlden har utseendet av en rät linje. Den har utsträckning men egentligen varken början eller slut, den är oändlig, kontinuerlig, homogen. Tiden går framåt, den vänder aldrig tillbaka, den är därmed irreversibel och kumulativ. Det ger möjlighet att dela upp tidslinjen i ett nu som saknar utsträckning men som förflyttar sig på tidslinjen, och i relation till nuet en förfluten dåtid och en kommande framtid.

Men trots att tiden har frigjorts från sitt innehåll och saknar alla egenskaper finns den närvarande i den meningen att allt "är i tiden". Tiden blir ett slags mätverktyg och de enheter som används för att mäta tiden blir i en mening utbytbara, möjliga att konvertera. En sådan tidsuppfattning ger möjlighet att som Benjamin Franklin påstå att "tid är pengar".

En uppfattning av tiden som en abstrakt men mätbar företeelse, som kan göras högst påtaglig som en linje, t.ex. med hjälp av digitalur som spottar ur sig tidsangivelser är en god utgångspunkt för planering. Planering innebär att man för tillbaka framtiden till nutid, att man därmed utsträcker nutiden och ger det som planeras eller förväntas ske — och som man egentligen inte kan veta något om — en karaktär av nutid, något verkligt och med säkerhet skeende. I tankarna kan vi röra oss längs tidslinjen, faktiskt i båda riktningar. Det som har skett i tiden kallar vi historia, det kan vi studera, det *har varit* verklighet i nuet. Analogt härmed kan det som *skall se* i tiden studeras, vi kallar det framtidsforskning, futurologi.

Båda dessa tidsuppfattningar ger alltså möjligheter att förstå begreppet framtid, men på olikartade sätt. De är förutsättningar för olika sätt att tänka på framtiden, att

skapa olika modeller för att förutsäga framtiden.

I den cykliska tiden finns framtiden redan överblickbar i nuet, problemet blir därmed att förbereda sig inför framtiden. Om man överhuvudtaget skall tala om en framtidsmodell som svarat mot den cykliska tidsuppfattningen kan man bl.a. tala om en vågmodell. Den kanske mest kända är den ekonomiska vågmodell som lanserades av ryssen Kondratiev som beskrev den västerländska utvecklingen i cykler på 50 år, där ekonomiska konjunkturer var avhängiga teknologiska innovationer. Den österrikiske ekonomen Schumpeter har vidareutvecklat dessa tankar. Inom området civilisationsstudier har norrmannen Galtung fortsatt en gammal tradition som skildrar civilisationers uppgång och fall.

I den linjära tiden är framtiden beroende av nuet men oviss. Men genom att tvinga in dåtiden i nuet tror vi oss kunna få kunskap om framtiden. Vad vi gör är att projicera det som *har skett* och det som *sker nu* in i ett kommande nu. Det innebär att vår kunskap om vad som *varit* och vad som *är* kan förlängas och uttryckas som projektioner eller trender som fortsätter in i framtiden. Det kan ske med en relativ säkerhet och precision, som kan ytterligare förbättras både genom planering och förståelse av orsak — verkan-förhållanden. Detta innebär att trendframdragning kan synas ge mer detaljerad och säkrare kunskap än beskrivning av cykliska förlopp, vågrörelser. Nackdelen är att metoden inte tillåter spådomar för några längre tidsperioder. Eftersom varje trendframdragning förutsätter att andra faktorer hålls konstanta är det inte möjligt att behålla önskvärd säkerhet än i bästa fall en generation — 30 år, ofta kortare tid.

Exempel på trendframdragningar är legio, jag skall bara peka på några områden där det ingår som en integrerad del, nämligen nationalekonomi och demografi (be-

folkningsstudier). Naturligtvis är metoden användbar också när det gäller migration. Jag vill ge ett exempel härpå från ett resonemang från rapporten "The future of Migration", utgiven av OECD 1987.

"Människan är av naturen rörlig. I varje historisk epok, i varje civilisation och i varje del av jorden har migration förekommit. Migranter är inga undantagsmänningar eftersom migration kan ses som ett normalt inslag i folkens kollektiva liv. Historien visar emellertid att migrationsrörelser har haft olika omfattning, utseende och karaktär i tid och rum. För att utröna migration i framtiden krävs att man har kunskap om den nuvarande situationen i förhållande till tidigare trender. Man måste också göra en distinktion mellan den nära framtiden som härrör från den nuvarande situationen och den längre fram liggande framtida situationen som styrs av många faktorer, av vilka somliga är möjliga att förutspå, medan andra inte är det".

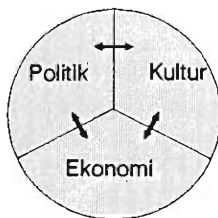
En faktor som otvivelaktigt är av grundläggande vikt, och i viss betydelse redan är uppenbar, är den teknologiska utvecklingen och dess omedelbara följder för arbetskraftsmigration. Ökad tillgänglighet av kommunikationer underlättar resande och medvetenhet om den ekonomiska och sociala situationen i olika länder. Förändringar i ekonomiska aktiviteter i många länder innebär förändringar av behov av arbetskraft. Behoven av arbetare i industrin som i ökande grad ersätter männis-

kor med maskiner minskar medan servicenäringar ställer större fordringar. Med de arbetare som behövs för att uppfylla dem är inte längre de samma som tidigare. Detta har i industriländerna kommit till uttryck i den nyligen uppkomna ökningen av anställning av kvinnor just inom servicenäringar.

Låt oss nu söka efter en modell som kan ge ökad förståelse av migration och dess effekter. Vi förutsätter att orsaker till internationell migration står att söka i förhållanden inom både sändar- och mottagarsamhällen. Migration kan således kopplas till betydelsefulla skeenden i dessa samhällen.

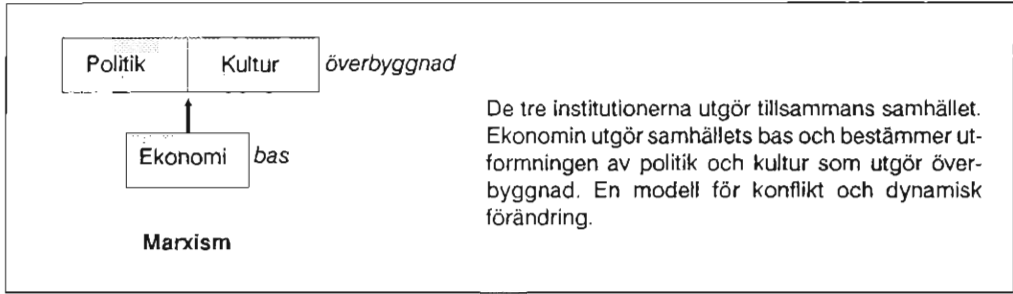
För att skapa en sådan modell bör vi utgå från en omfattande syn på samhället. Enligt min mening finns det inom samhällsvetenskaperna två synsätt som båda gör anspråk på att ge en generell beskrivning av social struktur. Dessa synsätt kan vi översiktligt benämna strukturfunktionalism och marxism. Det intressanta är att båda synsätten beskriver samhället som uppbyggt av samma grundläggande strukturer, eller med en bättre benämning institutioner. Dessa är ekonomi, politik, kultur. Den stora skillnaden mellan synsätten är däremot i vilket förhållande dessa institutioner står till varandra.

Härnadan följer en mycket schematisk skiss över hur de båda samhällsvetenskapliga synsätten beskriver hur institutionerna konstituerar samhället.

Strukturfunktionalism

De tre institutionerna utgör tillsammans samhället. Institutionerna samverkar, det sker ett utbyte mellan dem. Helheten är större än delarna. En modell för stabilitet och balans.

Låt oss inte vidare fördjupa oss i skillnaderna mellan de båda synsätten utan istället betona det gemensamma för båda, nämligen konstaterandet av de tre institutionernas grundläggande roll i samhället.

Vi bör i en modell som beskriver och analyserar internationell migration utgå från de tre institutionerna och deras karakteristika i sändar- och mottagarsamhällen. Men för att beskriva "det internationella rum" där migrationen försiggår vill jag föreslå ytterligare två förhållanden av betydelse – migrationsmarknader och demografiska förhållanden.

Med migrationsmarknad menar jag då de medvetna förhållanden inom utvandringslandet att det finns en arbetskraftspotential som inte kan erbjudas (tillfredsställande) arbete i hemlandet och de politiskt erkända åtaganden från invandringslandet att medge fri eller reglerad arbetskraftsinvandring och bosättning. Till detta kan fo-

gas åtaganden att tillåta anknytningsinvandring. Dessutom finns ett internationellt erkänt åtagande hos de stater som har anslutit sig till FN:s flyktingkonvention att pröva personers ansökan om asyl till ett annat land på grund av politisk eller annan förföljelse i hemlandet.

Med demografiska förhållanden menar jag att det råder mycket olika befolkningsmässiga förhållanden i skilda områden av jorden. Den s.k. U-världens befolkning förväntas bli fördubblad under den kommande 40-årsperioden. Å andra sidan kan man nu konstatera att den s.k. I-världens befolkning inte längre reproducerar sig själv. Nu föds ca 1,5 barn per kvinna 15–44 år, medan det krävs 2,1 barn för att reproducera befolkningen. Utan invandring minskar således I-världens befolkning. En schematisk tabulering visar följande aktuella och projekterade ökning av befolkningar i ungefärliga tal räknat per år.

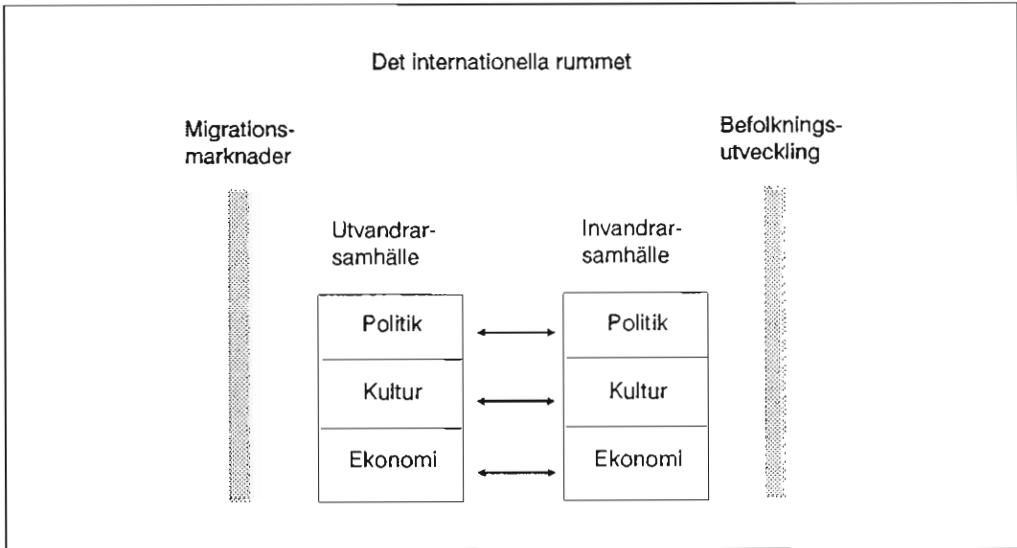
	1960–1985	1985–2000
Europa	0,5 %	0,25 %
OECD-länderna	1,0 %	< 1,0 %
Alla icke-OECD-länder	2,5%	2,0 %

(källa: United Nations 1985)

I OECD:s rapport *The Future of Migration* framhålls att enbart demografisk press tenderar att öka omfattningen av internationell migration i framtiden. Den lilla ökningen av efterfrågan på arbetskraft inom I-världen är "en droppe i havet" jämfört

med det stora utbudet av arbetskraft från U-världen.

Utifrån ovanstående resonemang kan vi nu föreslå en modell för det internationella rummet som omger migrationen.

Internationell migration sker av olika skäl som återfinns inom dessa institutioner i utvandrarland och invandrarland.

- Ekonomiska skäl: arbetskraftsmigration
- Politiska skäl: flyktmigration
- Kulturella (etniska, religiösa) skäl: med flyktning jämställd -migration

Utifrån ovanstående modell för det internationella rummet kring migration kan vi härleda en "push-and-pull" -modell. Denna modell kan användas för att beskriva specifika migrationsrörelser på nationell eller delnationell nivå, och detta sker vid tidigare eller aktuella tidsperioder. Modellen utgår från ett antagande om att utvandrarland och invandrarland utgör en system – en analog bild är "kommunicerande kärl". Det antas att **relativt** sett gynnsamma förhållanden av olika slag i utvandrarland stöter iväg (push) grupper eller personer och **relativt** sett

gynnsamma förhållanden i invandrarland drar till sig (pull) dessa grupper eller personer. Vidare antaganden är att människor handlar rationellt och överlagt, planering ingår i handlandet. Denna typ av handlande har beskrivits i samhällsvetenskaplig litteratur i termer av "the Economic Man".

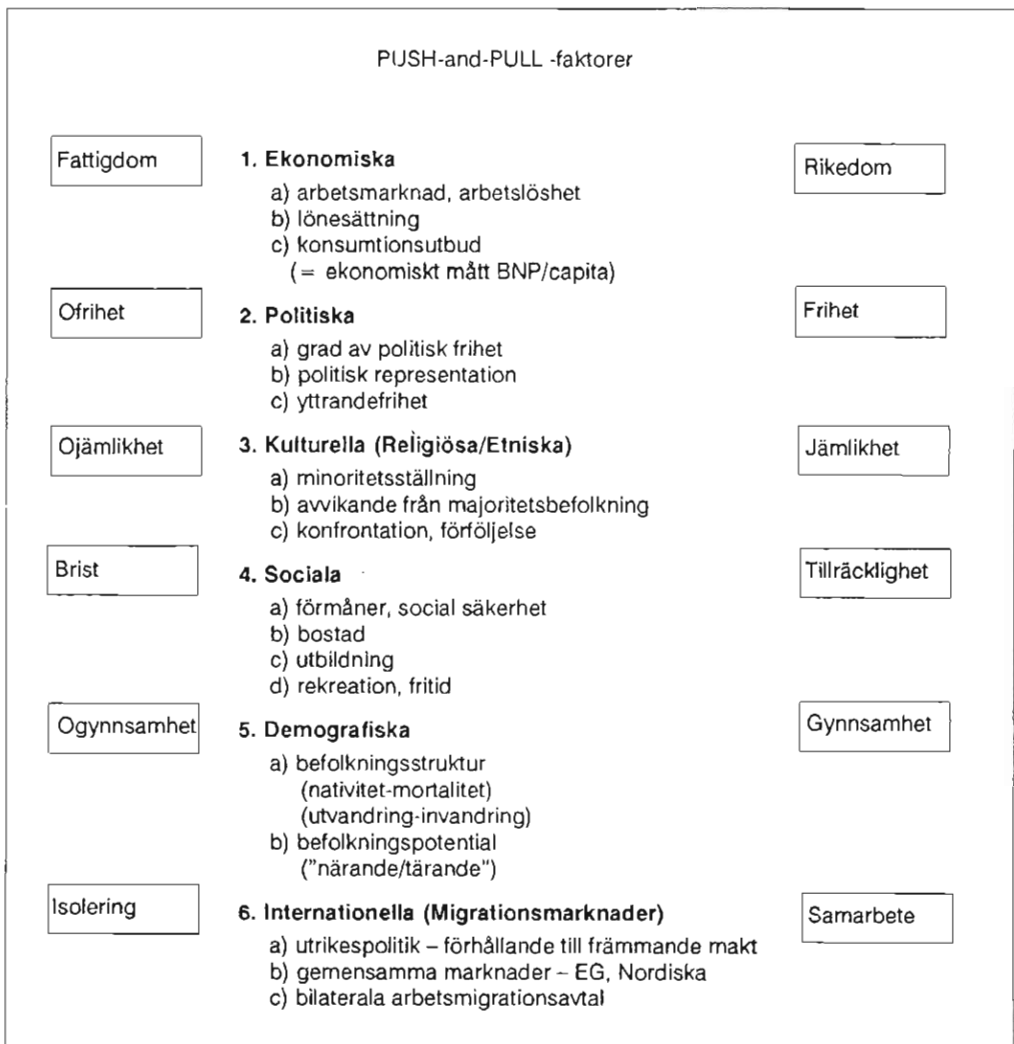
Det förutsätts att en eller flera av de faktorer som förekommer i modellen är aktuella vid ett visst migrationstillfälle. Modellen kan förstås som att den rör sig på olika nivåer. Makronivån är beskrivningen av de "objektiva" förhållanden som råder för ett visst land eller region vid en viss tidpunkt. Å andra sidan kan man också uppfatta mikronivån som beskrivning av berörda människors "subjektiva" uppfattningar om "objektiva" förhållanden. Dessa båda nivåer behöver inte nödvändigtvis sammanfalla, och gör det inte alltid. Man

kan här tillägga att det naturligt förekommer en variation i dessa subjektiva uppfattningar – människor som lever under samma objektiva förhållanden kan ändå ha varierande subjektiva betingelser.

Modellen är "mekanisk", men ger möjlighet till vidare "dynamiska" tolkningar. Den kan förstås även i sin omvändning, eller den kan beskriva migration i flera led, tex migration från landsbygd till stad i utvandringsland, från stad i utvandringsland till

stad i invandringsland, från stad i invandringsland tillbaka till stad i utvandringsland (återvandring).

Slutligen skall påpekas, att jag i föreliggande modell tillagt sociala faktorer till de tidigare nämnda ekonomiska, politiska och kulturella. Motiveringen för detta är att sociala faktorer ger uttryck för människors mer eller mindre reella möjligheter att organisera sin livsföring inom de yttre ramar som samhället tillhandahåller.

Push-and-pull -modellen ger möjlighet att beskriva hela migrationsprocessen för hela grupper eller enskilda personer:

- utvandringsbeslutet
- invandring till det nya landet
- bosättning i det nya landet
- kontakter med det gamla hemlandet
- eventuell återvandring

Migrationsprocessen har illustrerats i begreppet "Migratory Chain", som lanserats inom OECD och utvecklades av svensken Jonas Widgren. Idén var att varje fas i migrationskedjan skulle bearbetas så att det bäst gagnade både mottagarland och invandrad arbetare. Man skulle skapa ökade valmöjligheter för den invandrade arbetaren för att möjliggöra återvändande till det gamla hemlandet, vilket förutsatte ökat samarbete mellan sändar- och mottagarland. Vidare skulle inte längre göras åtskillnad mellan förekomst av rörelser över gränserna av arbetskraft och av kapital utan dessa fenomen skulle ses som av samma ekonomiska art.

OECD förutsåg 1978 en serie av åtgärder för att stärka samarbetet mellan sändarländer och mottagarländer vilka syftade till reintegration (återvandring) av invandrad arbetskraft.

- Produktiv användning av remitteringar (intjänade pengar som sänds till hemlandet).
- Nära samarbete mellan arbetsförmedlingar i sändar- och mottagarländer.
- Program för selektiv återvandring.
- Överförande av produktionskapacitet från mottagar- till sändarländer.
- Regional utveckling i sändarländer som alternativ till utvandring.

Dessa åtgärder har genomförts bara till mindre del och – som framhålls – migrationskedjan behöver fortfarande bli bättre organiserad.

I flera artiklar i OECD:s utgåva *The Future of Migration* diskuteras utseendet av migrationen till OECD-länderna sedan

början av 1970. En sammanfattning av dessa texter visar bl.a. följande tendenser:

1. Invandringen till Västeuropa har inneburit permanent bosättning till stora delar.
2. Invandring till Sydeuropa ökar från områden utanför Europa.
3. Västeuropas ekonomi har under efterkrigstiden fått stora bidrag genom invandringen.
4. De ekonomiska vinsterna för invandrarländer är ej längre stora. Invandrarvärdighet kräver stora politiska och sociala kostnader. Detta har medfört restriktioner mot invandring.
5. Den teknologiska utvecklingen har förändrat behoven av arbetskraft, i vissa fall minskat. Dock kvarstår behov av arbetskraft i servicenäringar av olika slag och i vid mening.
6. Kommunikationernas utveckling underlättar möjligheten till migration och tätare kontakter med utvandrarslandet.
7. Utvandring löser inte problem med utvandrarsländers ekonomiska utveckling.
8. Återvandring från Nord- och Sydeuropa har minskat till hälften under tioårsperioden 1975–1985.
9. Illegal invandring, inkluderande missbruk av visa, uppehålls- och arbetstillstånd har ökat, särskilt till Sydeuropa.
10. Tendenser till markant invandrarfientlighet har visat sig i vissa västeuropeiska länder. Även om allmänna opinioner inte nödvändigtvis har försämrats, har det ändå framkommit organisationer som framför sådana åsikter på uppseendeväckande sätt.

Sammanfattningsvis vill jag här gå tillbaka till diskussionen kring samhällsmodellen. Jag vill schematiskt peka på frågor kring ekonomi, politik och kultur som väcks av den internationella migrationen och som har relevans nu och i framtiden på olika nivåer.

	<i>Ekonomi</i>	<i>Politik</i>	<i>Kultur</i>
<i>Kontinental nivå</i>	Migration av människor eller kapital?	Flyktingvågor	Etniska rörelser
<i>Nationell nivå</i>	Invandrades klasstillhörighet	Medborgarskap Röstätt i politiska val	Etniska ideologier, assimilation eller mångkulturellt samhälle
<i>Social nivå</i>	Invandrades levnadsnivå: - boende - hälsa - utbildning mm	Invandrades organisering Massmedias behandling	Etnisk kommunikation och artikulation

Litteratur

- Johansen, A.: Tid är makt. Malmö 1984.
 OECD: The Future of Migration. Paris 1987.
 United Nations: World Population Prospects: Estimates and Projections as Assessed in 1982 UN Dept. of International Economic Affairs. New York 1985.
 OECD: The Migratory Chain. Paris 1978.

Artikeln har publicerats i rapporten *Möjliga framtidsbilder*. Centrum för studium av kulturkontakt och internationell migration, Institutionen för lingvistik. Göteborgs universitet, maj 1990.

MAASSAMUUTTO JA YHDENTYVÄ EUROOPPA
4. maassamuuttosymposium
19.–21.11.1990, Turku

Maanantai 19.11.

- 10.00 Ilmoittautuminen alkaa
 13.00 **Symposiumin avaus**
Seutukaavajohtaja Raimo Narjus
 13.15 **Valtiovallan tervehdys**

 13.45 **Euroopan yhdentymisen alue- ja väestörakenteelliset haasteet pienille valtioille**
Professori Michel Poulain, Louvain, Belgia (in English)
 14.30 **Kahvi**
 15.00 **Työvoiman liikkuvuus ja Euroopan yhentyminen**
Dr. Anders Rosdahl, Copenhagen (in English)
 15.30 **Pystyykö Suomi vastaamaan yhentyvän Euroopan asettamiin alue- ja väestö-
 poliittisiin haasteisiin?**
Dosentti Paavo Okko
 16.00 **Maassamuuton ja maastamuuton seuraukset yhentyvässä Euroopassa**
Rehtori Tom Sandlund
 16.30 **Keskustelu**
 17.00 **Työryhmien järjestäytyminen**
 17.30 **Päivällinen**
 19.00 **Vastaanotto:** Eurooppa-Instituutti, Turku
 20.30 Vapaamuotoinen ohjelma: lenkki + sauna, illanvietto Hotelli Rantasipi Ikituurissa

Tiistai 20.11.

- 08.30 **Poster-näyttely.** Tutkijat esittelevät lyhyesti hankkeitaan ja tuloksiaan hotellin aulassa. Samassa yhteydessä pidetään maassamuuttoa kuvaava näyttely.
 09.30 **Suomessa vuosina 1975-1990 tapahtuneet muuttoliikkeilmöt ja tutkimustilanne**
Johtaja Olavi Koivukangas
 10.00 **Maassamuutto ja rakennemuutos – Suomi ja muu Pohjola**
Tutkija Jouni Korkiasaari
 10.30 **Kahvi**
 11.00 **Suomen aluerakennevaihtoehdot ja Euroopan yhentyminen**
Osastopäällikkö Erkki Laatto
 11.30 **Suomen työpaikkojen alueittainen kehitys ja Euroopan yhentyminen**
Kansliapäällikkö Pertti Sorsa
 12.00 **Komentointi ja keskustelu**
Kansanedustaja Osmo Soininvaara; YTT Pertti Rannikko, Joensuun yliopisto
 12.45 **Lounas**
 14.00 **Suomalainen identiteetti ja Euroopan yhentyminen**
Kirjailija Johannes Salminen
 14.30 **Metsäsuomalaiset ja Euroopan yhentyminen – häviävätkö kylät ja maaseutu-
 kulttuuri muutoksen myllerryksessä?**
Tohtori Ismo Söderling
 15.00 **Keskustelu**
 15.15 **Kahvi**
 15.45 **Työryhmätyöskentely jatkuu**
 18.00 **Päivällinen**
 20.00 **Vastaanotto Siirtolaisuusinstituutissa**

Keskiviikko 21.11.

- 08.30 **Euroopan integroitumisen vaikutukset kansallisiin kehitysmahdollisuuksiin**
Dosentti Esko Antola
- 09.00 **Euroopan integraatio – uhka suomalaisuudelle?**
Kirjailija Jouko Työri
- 09.30 **Kommentointi ja keskustelu**
Dosentti Martti Häikiö
- 10.15 **Kahvi**
- 10.45 **Työryhmätyöskentely jatkuu**
- 12.00 **Lounas**
- 13.00 **Työryhmäraporttien esittely, á 10 min.**
- 14.30 **Työryhmäraporttien yhteenveto, katse tulevaisuuteen ja päätöskeskustelu**
- 14.50 **Päätössanat**
Kansleri Olavi Granö

Työryhmät:

- Euroopan integraation heijastukset muuttoliikkeeseen.**
Koordinaattori: rehtori Tom Sandlund. Työryhmäalustaja: Erikoissuunnittelija Ilkka Mella, si-
säasiainministeriö.
- Väestön demografinen kehitys ja maassamuutto.**
Koordinaattori: tolmistopäällikkö Mauri Nieminen. Työryhmäalustaja: professori Tapani Val-
konen.
- Muuttoliike ja alueellinen erilaistuneisuus 1990-luvulla.**
Koordinaattori: seutukaavajohtaja Raimo Narjus. Työryhmäalustaja: tutkija Markku Roto.
- Muutto, pendlaus, etätyöskentely tulevaisuuden liikkumisvaihtoehtoina.**
Koordinaattori: tohtori Erkki Tervämäki. Työryhmäalustaja: yli-insinööri Pentti Lehtonen.
- Muuttoliiketutkimus – uutta tietoa vai vanhan toistoa.**
Koordinaattori: tohtori Ismo Söderling. Työryhmäalustaja: professori Mikko A. Salo.
- Väki vähenee. Mistä tulevaisuuden työvoima?**
Koordinaattori: tutkija Jouni Korkiasaari. Työryhmäalustaja: tohtori Hannu Katajamäki. Kom-
mentaattoreina SAK:n ja STK:n edustajat: SAK/toimitsija Eero Heinäluoma,
STK/Jaakko Koskimies.
- Miten Suomen yhteiskuntapoliittisessa päätöksenteossa on varauduttava Euroopan
integraatioon?**
Koordinaattori: johtaja Olavi Koivukangas. Työryhmäalustaja: kansanedustaja Liisa Hilpelä.
- European Integration and (Labour Force) Migration.**
Coordinator: Bureau Chief Ilse Koli. Työryhmäalustaja: vs. professori Altti Majava. (Tämän
kansainvälisen työryhmän teemat ja tavoitteet työstetään yhdessä työministeriön edusta-
jien kanssa.)

Osanottajilla on mahdollisuus esittää ns. spontaani paperi valitsemassaan työryhmässä. Sa-
moin symposiumin yhteydessä järjestettävä tutkimushankkeiden ja -tulosten posternäyttely on
avoin. Paikkoja on vielä jäljellä. Tiedustelut ja ilmoittautumiset osoitteella:

Siirtolaisuusinstituutti/
Vs. tutkimussihteeri Timo Virtanen
Piispankatu 3, 20500 Turku
Puh. 921-313 915

Minorities in Multicultural Societies

Institute of Migration, Turku, Finland

March 12–13, 1991

Call for Papers

The Nordic Association for Canadian Studies is pleased to announce a conference on the linguistic, cultural and other problems of minorities in developed, multicultural societies with an emphasis on a comparison of the French/English situation in Canada, and particularly in Quebec, and the Swedish/Finnish situation in Finland and Sweden.

The conference will begin on Tuesday, March 12, at the Institute of Migration in Turku and continue the next day in Stockholm, Sweden, where the participants will move during the night by boat.

Proposals are invited for papers of either 20 or 30 minutes duration. Papers may be given either in English or French, but due to the linguistic situation in the Nordic countries a paper in French should be accompanied by an English language translation made available at the conference.

Proposals or alternatively abstracts of 150–250 words should be sent to the organizers by the end of December, 1990. Abstracts of all papers should be sent to the organizers at least two weeks prior to the conference.

Proposals/abstracts should be sent to

Dr Tuomo Laitinen
Orlsaarentie 5 E
00840 Helsinki, Finland
Tel. 358-0-6983583

Inquiries can also be addressed to the Secretary of the Conference Committee in Turku, Mr Timo *Virtanen*, Research Secretary, Institute of Migration, Piispankatu 3, 20500 Turku, Finland (tel. 358-21-313915, fax 358-21-333460).

Further information also from Mr Bengt *Strejffert*, University of Lund, Box 117, 22101 Lund, Sweden (tel. 46-46-107000), and Mr Harald *Runblom*, University of Uppsala/Center for Multiethnic Research, S:t Johannesgatan 21, 75235 Uppsala, Sweden (tel. 46-18-182500).

NACS/ANEC will be at least partially able to defray some of the costs of the scholars giving papers, but as a rule participants are urged to apply for funding in their home countries.

Luvatta lähteneet, kutsumatta saapuneet

Auvo Kostiainen, Loikkarit. Suuren lamakauden laiton siirtolaisuus Neuvostoliittoon. Keuruu 1988, 284 s.

Auvo Kostiaisen tutkimat Neuvostoliittoon loikkareina siirtyneet suomalaiset ovat lukumäärältään vain puronen suomalaisten suurissa siirtolaisvirroissa, mutta heidän tarinansa on täynnä 1930-luvun elämisen äärimmäisten ehtojen koettelua ja inhimillisissä ulottuvuuksissaan esimerkiksi huikeista siirtolaiskohtaloista. Ilmeisesti joillakin loikkareista on ollut hyvät mahdollisuudet ainakin pistesijoille 1930-luvun Neuvostoliitossa järjestetyissä hengissäpysymisen maailmanmestaruuskilpailuissa.

Tutkimuksen tekemisen ehdot ovat olleet poikkeuksellisen ahtaalla. Gorbatsovilainenkaan aika ei vielä tutkijaa auttanut hänen kolkutellesaan 1980-luvun puolivälissä joidenkin mielenkiintoisten neuvostoliittolaisten arkistojen ovia. Kostiainen pohtiikin pitkään ja varsinaisen käsittelynkäin yhteydessä lähteittensä ominaisuuksia ja luotettavuutta, mikä onkin välttämätöntä kyseisenlaisessa tutkimuksessa. Kovin paljon jäi aukkoja nimenomaan neuvostoliittolaisen materiaalin osalta.

Entäpä, jos kyseistä tutkimusta oltaisiin tekevässä tällä hetkellä, onhan Neuvostoliitossa viritetty keskustelua monista aroista ja aiemmin hiljaisuudessa pidetyistä aiheista? Entä arkistot, joko ne alkavat aueta? Lupauksia avautumisesta on kuultu jo monen vuoden ajan, mutta mitään läpimurtoa ei ole kuitenkaan tapahtunut. Ehkäpä Neuvostoliitossa odotellaan ensin omien "uusiuuneiden" tai jopa "uusien" tutkijoiden keräävän rusinat aiemmin saavuttamattomista aineistoista, ja vasta sen jälkeen ne ovat myös muiden käytettävissä. Tämän suuntaista voi päätellä ainakin siltä, millä tavoin ja kenen toimesta paljon keskustelua herättänyt talvisotaan liittyvä uusi tieto on tullut esiin. Toinen ja uusi ongelma arkistojen käytön suhteen saattaa olla se, että Neuvostoliiton mahdollinen jakautuminen pienempiin yksiköihin esim. liittovaltioiksi tai itsenäisiksi valtioiksi voi aiheuttaa myös arkistojen jakautumisen vastaavanlaisesti. Niinpä voi tulevaisuudessa Neuvostoliiton historiaa tutkiva joutua anomaan lupia moniin kansallisiin arkistoihin. Monta maata, monta lupaa, monta ongelmaa? Mutta mitä Neuvostoliitto on tänään ja mitä esi-

merkiksi vuoden päästä, sitähän lie vaikea arviolta viimeksi kuluneen vuoden kokemusten valossa. Suomalaiset Neuvostoliitto-tutkijat saavat olla joka tapauksessa varpaillaan, edelleen.

Aineiston ongelmallisuuden vuoksi Kostiaisen on joutunut tekemään paljon päätelmiä monien erilaatuisten ja -tasoisten lähteiden tietoja yhdistellen, niin että oikeastaan koko tutkimus on palapeli, josta paitsi on puuttunut osia, niin monet palat ovat kuluneet lähes tunnistamattomiksi, vailla selkeitä ääriviivoja. Yksi esimerkki tästä on tutkimuksessa käytetyn ns. loikkari-kortiston sisältö. Kostiaisen arvion mukaan noin 12 000–15 000 suomalaista loikkasi Neuvostoliittoon. Kortistoitavia tietoja on ollut saatavissa tästä joukosta noin neljänneksestä ja pääasiassa niistä, jotka ovat joutuneet jollakin tavalla tekemisiin suomalaisten viranomaisten kanssa. Näin ollen osa kaikkein tavallisimmista loikkareista on jäänyt kortistoimatta ja tältä osin tutkimuksen ulkopuolelle. Mutta kuten Kostiainen itsekin toteaa, kaiken tarpeellisen aineiston saamisen mahdollisuus määritteli kyseisen ratkaisun.

Kostiaisen kokonaistavoite on ollut alunperin selvittää Neuvostoliittoon suuntautunut koko laiton siirtolaisuus, mutta materiaali-ongelmien ollessa vielä suurempia esim. toisen suuren loikkarimaan, Puolan suhteen, on tutkimuksesta tullut suomalaisten loikkareiden kartoitus, jossa vertailuna on kirjallisuudesta kerättyjä tietoja muista kansallisuuksista. Ratkaisua voi pitää tällaisenaankin hyvin onnistuneena, sillä joka tapauksessa tiedot muista maista antavat lukijalla mahdollisuuksia asettaa Suomen tapahtumat laajaan yhteyteensä. Tätähän ei suomalaisessa historiankirjoituksessa koskaan tapahdu liikaa. Vertailu tuottaa ainakin sen merkittäväksi katsottavan tuloksen, että suomalaiset ovat olleet kansallisuuksista suurin loikkariyhmä. Näin ollen on hyvin perusteltua, että nimenomaan Suomessa on ko. aiheeseen tartuttu näin perinpohjaisesti.

Muuttoliike toiseen suuntaan, eli pakolaisuus Neuvostoliitosta, on saanut länsimaisessa tutkimuksessa ja erityisesti julkisuudessa aina suuren huomion. Neuvostoliittoon menneet, joihin Kostiaisen kartoittamat loikkarit kuuluvat pakolaisten ja maahan kutsuttujen eri alojen spesialistien ohella, ovat jääneet kovin vähälle tarkastelulle, eikä pelkästään lännessä, vaan myös Neuvostoliiton oma historiankirjoitus ja neuvostoliittolainen julkisuus ovat olleet heistä hiljaa. Tähän on esimerkiksi määrällisiä syitä, sillä onhan itään menneitä ollut paljon vähemmän sekä tutkimuksen käytännölliseen tekemiseen liittyviä ongelmia, mutta myös ideologiset syyt ovat vaikutta-

neet sekä lännessä että idässä. Lännessä ei ole liiemmin haluttu muistaa sosialistisen valtion valinnoita. Idässä ei näitä propagandavalttiinakin käyttökelpoisia ihmisiä ole voitu pitää esillä, koska heidän kohtaloihinsa liittyy hyvin paljon Neuvostoliitolle epäedullisia piirteitä, kuten Stalinin ajan puhdistuksia ja monia pienempiä ongelmia.

Kostiainen käy tutkimuksessaan läpi siirtolaisuustutkimuksen peruskuvion: lähtö, matka, saapuminen, sopeutuminen ja paluu. Muuton motiivien kohdalla mielenkiintoa herättää erityisesti vedon eli Neuvostoliiton osuus, sillä 1930-luvun alussa Suomeenkin levinnyttä talouslamaa voi pitää selkeänä työntövoimana. Oliko Neuvostoliitto loikkareille vain ainoa jäljelle jäänyt vaihtoehto, koska Amerikkaan ei enää pääsyt ja muut mahdolliset kohdemaat painiskelivat samojen talousongelmien kanssa kuin Suomi? Vai vetikö Neuvostoliitossa enemmän sen "uutuus" ja että sen sanottiin olevan työväestölle tarkoitettu yhteiskunta? Kostiainen painottaa perustellusti taloudellisia syitä, mutta ei jätä huomiotta poliittisiakaan motiveja. Muuttoa vastustettiin monelta taholta. Sekä Suomen että Neuvostoliiton kommunistinen puolue piitivät loikkariutta epätolvottavana ilmiönä ja tämä varmasti hillitsi kommunistisille aatteille uskollisten halua lähteä salaa Neuvostoliittoon. Tämän lisäksi Neuvostoliitosta oli suomalaisessa julkisuudessa hyvin negatiivinen kuva, kuten käy ilmi esimerkiksi Kari Immosen "Ryssästä saa puhua..." -väitöskirjasta (Otava 1987). Oman tutkimukseni yhteydessä (Siirtolaisuus Suomen sanomalehdissä vuosina 1880–1939) olen havainnut sanomalehdissä olleen runsaasti Neuvostoliitosta palanneista suomalaisista kerroksia juttuja, joiden mukaan Neuvostoliitto oli tavalliselle työläiselle mahdoton paikka asua. Muuttoa Neuvostoliittoon olivat ehkäisemässä vielä Suomen viranomaisetkin, joiden joukossa oli Kostiainen mukaan vain hyvin vähän vallalla "antaa kommunistien mennä kommunistimaan" -mielialaa.

Kuitenkin kaikista vastavoimista huolimatta suomalaisia lähti yrittämään itärajan yli tuhansittain, pääasiassa vuosina 1931–1932. Leipää he lähtivät hakemaan, ehkä ajatuksena tulla takaisin Suomeen parempana aikana. Jonkinlainen punainen aate siinä ohessa tuki päätöstä, mutta oli ilmeisesti vain harvoissa tapauksissa määräävä tekijä. Osa loikkareista jäi kiinni Suomen puolella, osa palautettiin Neuvostoliiton toimesta heti rajan ylittämisen jälkeen, mutta toki suurin osa halukkaista pääsi toiselle puolelle.

Loikkarin tavallinen tarina rajan ylittämisen jälkeen oli joutua jopa kuukausia kestäneisiin kuulusteluihin, joissa selvitettiin tuleminen syitä. Neuvostoliitto suhtautui periaatteessa epäillen kaikkeen sellaiseen kapitalistisesta maailmasta tulevaan, mikä ei ollut suoraan sen käskyvallan alaista. Joidenkin loikkareiden tie veikin heti tullen jälkeen vankiloihin esimerkiksi vakoiluajokomuksista tuomittuna. Muut loikkarit koottiin ryhmiin ja määrättiin jonnekin jättäisvaltakunnan suuriin rakennuskohteisiin ja metsätyömaille. Seurasi parakkiasumista ja muutenkin melko alkeellisia olosuhteita. Loikkarit rinnastettiin tavallisiin neuvostotyöläisiin, joten heillä ei ollut selaista erikoisemaa kuin esimerkiksi maahan kutsutuilla ulkomaisilla asiantuntijoilla.

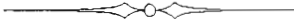
Mihinkään kovin ihmeellisiin toiveisiin eivät loikkarit varmaankaan olleet kiinnittyneet maahan tullessaan, mutta olojen ankeus, esim. ruuan suoranainen puute, sai monen miettimään palaamisen mahdollisuutta. Palaaminen oli kuitenkin hyvin vaikeata, koska se neuvostoviranomaisten silmissä oli epäluottamuksen esittämistä järjestelmää kohtaan, eikä loikkareita näin ollen päästetty lähtemään kuin aniharvoin. Virallista tietä Suomeen palasi noin 350 loikkaria. Ne, jotka yrittivät loikata toistamiseen, eli luovatta takaisin Suomeen, saivat Neuvostoliiton puolella kiinni jäädessään joko vankilatuomion tai joutuivat maan sisäiseen karkotukseen. Heidän ja jo heti maahantulon jälkeen vankiloihin joutuneiden kohtalot hukkuvat siihen miljoonien ihmisten vankilamassaan, jonka Stalin vainoillaan sai aikaan erityisesti 1930-luvun lopulla. Virallista tietä palanneita ja onnistuneita takaisinloikkauksia Suomeen oli yhteensä ehkä noin viidennes lähteneistä, joten kaiken kaikkiaan vain harvat palasivat Suomeen. Neuvostoliittoon jääneistä suurimman osan voi olettaa tyytyneen osaansa, he ovat tehneet työnsä ja toimittaneet asiansa erottumatta, elämöimättä, ollen niin kuin muutkin neuvostoliittolaiset.

Jatkotutkimukseen avaa Kostiainen työ monia näköaloja. Useiden avoimien kysymysten osalta kyse on kokonaiskuvan tarkentamisesta, mikä on mahdollista tehdä esim. vielä tähän tutkimukseen käyttöön saamatta jääneen neuvostoliittolaisen aineiston avulla. Muutama yksityiskohta nousee erityisen mielenkiintoisena esiin. Yksi tällainen on molemmista maista ristiin rastiin lennähdelleet agentti- ja vakoilijasytyökset. Oliko syytöksiin jotakin perää? Neuvostoliitossa muutamia suomalaisia kyllä syytettiin ja tuomittiinkin vakoilusta, mutta saivatko he tuomionsa todella kyseisestä syystä vai oliko taustalla esim.

poliittisia syitä? Yhtään ilmiselvää agenttia ei Kostiainen tuo kirjassaan esille.

Kostiainen toteaa alkupuheessaan, että loikkarit olivat usein tekemisissä Neuvostoliitossa jo olleiden suomalaisten, siis kansalaissodan jälkeiden punapakolaisten kanssa. Näin on epäilemättä ollutkin ja siinä onkin edelleen aihetta tutkimukselle, nimittäin kartoitus Neuvostoliiton aikaisesta koko suomalaisyhteisöstä. Jokohan aika alkaisi olla kypsä siihenkin?

Kimmo Koironen

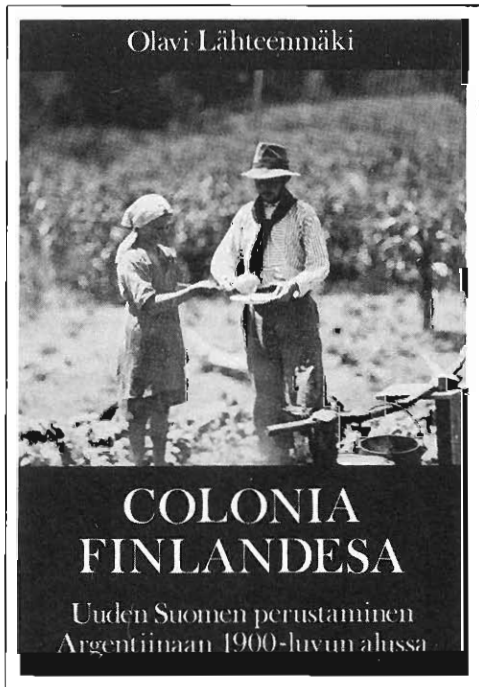
Suomea tropiikkiin

Olavi Lähtenmäki, Colonia Finlandesa; Uuden Suomen perustaminen Argentiinaan 1900-luvun alussa. Suomen Historiallisen Seuran Tutkimuksia 154, toim. Reino Kero. Helsinki 1989, 282 s.

Turun yliopiston historian laitoksella v. 1963 professori Vilho Niitemaan johdolla alkaneen Suomen kaukosiirtolaisuuden tutkimusprojektin yhtenä osa-alueena oli suomalainen siirtolaisuus Etelä-Amerikkaan. Tehtävä annettiin lahjakkaalle opiskelijalle Olavi Lähtenmäelle, joka v. 1972–73 teki laajan tutkimusmatkan Etelä-Amerikan mantereelle. Työn tuloksena syntyi v. 1975 tarkastettu lisensointityö. Kirjoittajan tarkoitus oli laajentaa se myöhemmin väitöskirjaksi. Muut tehtävät – ja lopullisesti Lähtenmäen v. 1988 tapahtunut kuolema – muuttivat kuitenkin suunnitelmat. Erinomainen käsikirjoitus on ollut vain alan asiantuntijoiden käytössä. Nyt postuumina julkaistun kirjan toimittajalle ja Suomen Historialliselle Seuralle on annettava tunnustus merkittävästä kulttuuriteosta. Tämä antaa myös tieteen tekijöille uskoa siihen, että hyvä käsikirjoitus löytää julkaisijansa ennemmin tai myöhemmin.

Colonia Finlandesa oli ensimmäinen organisoitu yritys perustaa suomalainen siirtokunta Etelä-Amerikan mantereelle. Hankkeen juuret ulottuvat vuoteen 1889, jolloin Konni Zilliacus Amerikan matkansa yhteydessä esitti ajatuksen suomalaisten siirtolaisten ohjaamisesta tietylle alueelle. Kuitenkin vasta vuosisadan vaihteen sortokausi Suomessa, ja erityisesti venäläinen asevelvollisuus suomalaisille nuorille miehille, sai suomalaisen siirtolaisuuden kasvamaan enätyslukuihin ja antoi täten perustaa suunnitelmille suomalaisesta siirtokunnasta valtamerten taakse.

Ensiksi katseet kohdistuivat Pohjois-Amerikan mantereelle, sitten Kuubaan ja muualle. Viimein varteenotettavaksi vaihtoehdoksi nousi Argentiina, joka asumattomille alueilleen pyrki houkuttelemaan eurooppalaisia siirtolaisia. V. 1904 yritykseen tuli mukaan originelli paroni ja mustalaisten tutkija Arthur Thesleff, jonka johtama retkikunta sai tehtäväkseen sopivan alueen löytämisen Argentiinasta. Matka suuntautui aluksi Patagoniaan, joka kuitenkin todettiin liian karuksi ja kylmäksi, ja katseet kääntyivätkin lämpimämpään Misionesin maakuntaan. Täältä onnistuttiin varaamaan alue yli 2 000 suomalais-ta varten ja saatiin lupaus lisämaasta tarvittaessa.

Suomessa kuitenkin tilanne muuttui suurakon seurauksena ja poliittisiin syihin nojautuva perusta oli pudonnut pois hankkeelta. Thesleff jatkoi kuitenkin suunnitelmiaan, ja v. 1906 ensimmäinen retkikunta matkusti Argentiinaan. Valtaosa lähtijöistä oli kotoisin Uudenmaan ja Pohjanmaan ruotsinkielisiltä rannikkoseuduilta. Tausalla olevien poliittisten syiden ohella keskeisinä motiiveina olivat toive taloudellisesta menestyksestä ja halu saada uusia kokemuksia.

Muutaman vuoden kuluttua voitiin todeta, että hanke oli pettymys sekä suomalaisille siirtolaisille että Argentiinan viranomaisille. Keskelsiä syitä epäonnistumiseen olivat huono paikanvalinta, Argentiinan viranomaisilta saatu vähäinen tuki sekä epäkäytännölliseksi johtajaksi osoittautunut Thesleff. Mutta tärkein syy siihen, ettei siirtokunta toteutunut suunnitelmien mukaan, oli suomalaisjoukon rakenne, sen tottumattomuus alkeellisiin olosuhteisiin, alkuaikoina koetut huonot sadot yerban viljelyssä sekä hankeen uskottavuuden menettäminen Suomessa ja siitä johtuva tulijoiden ehtyminen. Kaikkiaan v. 1907 saapuneen viidennen retkikunnan jälkeen Colonia Finlandesaaan oli saapunut vain 154 Suomesta lähtenyt siirtolaista. Poismuutto oli kuitenkin niin suurta, että vajaan kahden vuoden kuluessa siirtokunnasta oli lähtenyt yli puolet asukkaista.

Kirjan kaksi viimeistä päälukua käsittelevät suomalaisen siirtokunnan perustamisvaiheita ja uudisasukkaiden elämää pioneerikaudella. Siirtolaisten elämää valaisee myös kirjan runsas kuvitus. Tutkimuksen loppurajaus on asetettu vuoteen 1909, minkä jälkeinen kehitys asettaa uusia haasteita kysymyksenasettelulle ja lähdeaineistolle. Itse perehtyneenä samantapaiseen lähdeaineistoon Australiassa arvostan Lähtenmäen työn määrää ja laatua. Tutkimuksessa käytetty lähdeaineisto on laajaa ja monipuolista. Pienen siirtolaisjoukon tutkiminen on kuin mosaikkityö; kaikki tiedonsirpaleet ovat arvokkaita.

Vaikka Colonia Finlandesa ei ollutkaan varsinainen utopiaritys, sillä on yllättävän paljon yhtäläisyyksiä mm. Matti Kurikan yritykseen perustaa "Kalevan Kansa" -siirtokunta Queenslandin erämaahan vuosina 1899-1900. On tärkeää, että näitä suomalaisen siirtolaisuuden mielenkiintoisia erityisilmiöitä tutkitaan tasavertaisesti siitä huolimatta, että näihin yrityksiin osallistuneiden lukumäärät ovat olleet pieniä. Suomalainen siirtolaisuus on paljon muutakin kuin muuttoa Yhdysvaltoihin ja Ruotsiin.

Olavi Koivukangas

Siirtolaisuusinstituutin julkaisu/ Publications of the Institute of Migration

Sarja A (suomeksi) – Serie A (in Finnish):

- A 1: Koivukangas, Olavi:** Suomalainen siirtolaisuus Australiaan toisen maailmansodan jälkeen. Kokkola 1975, 262 s. 30 mk
- A 2: Virtaranta, Pertti:** Amerikansuomen sanakirja. (painossa)
- A 3: Kalhama, Maija-Liisa (toim.):** Ulkosuomalaisuuskongressin 27.–28.6.1975 esitelmät ja puheen-
vuorot. Jyväskylän Kesä – Jyväskylä Art Festival
24.6.–3.7.1975. Turku 1975, 104 s. 10 mk
- A 4: Koivukangas, Olavi; Narjus, Raimo; Sivula, Sa-
kari (toim.):** Muuttoliikesymposium 1975. Esitel-
mät ja keskustelut. Ruissalon kongressihotelli, Tur-
ku 20.–21.11.1975. Vaasa 1976, 186 s. 30 mk
- A 5: Jäykkä, Eva; Kalhama, Maija-Liisa (toim.):**
USA:n 200-vuotisjuhlaseminaari 1976, esitelmät ja
tuntisuunnitelmat. Ruissalon kongressihotelli, Tur-
ku 2.–3.6.1976. Vaasa 1977, 142 s. 30 mk
- A 6: Sundstén, Taru:** Amerikansuomalainen työväen-
teatteri ja näytelmäkirjallisuus vuosina 1900–39.
(English Summary: Finnish-American Workers'
Theater and Dramaliterature 1900–39). Vaasa
1977, 103 s. 25 mk
- A 7: Munter, Arja (toim.):** Ruotsiin muuton ongel-
mat. Ruotsin siirtolaisuuden seminaari 4.–5.5.1978.
Esitelmät ja keskustelut. Vaasa 1979, 247 s. 35 mk
- A 8: Koivukangas, Olavi; Lindström, Kai; Narjus,
Raimo (toim.):** Muuttoliikesymposium 1980. Ho-
telli Rantasipi, Turku 19.–20.11.1980. Esitelmät ja
keskustelut. Turku 1982, 402 s. 50 mk
- A 9: Korkiasaari, Jouni:** Ruotsista Suomeen vuosina
1980–81 palanneet. Turku 1983, 289 s. 50 mk
- A 10: Juntunen, Alpo:** Suomalaisten karkottaminen
Siperiaan autonomian aikana ja karkotetut Sipe-
riassa. Helsinki 1983, 210 s. 60 mk
- A 11: Söderling, Ismo:** Maassamuutto ja muuttovirrat
Vuosina 1977–78 kunnasta toiseen muuttaneiden
elinolosuhdetutkimus. Turku 1983, 430 s. 60 mk
- A 12: Jaakkola, Magdalena:** Ruotsinsuomalaisten et-
ninen järjestäytyminen. Turku 1983, 130 s. 50 mk
- A 13: Korkiasaari, Jouni:** Paluupöytälaisten sopeutu-
minen. Turku 1986, 260 s. 60 mk
- A 14: Koivukangas, Olavi; Narjus, Raimo; Söderling,
Ismo (toim.):** Muuttoliikesymposium 1985. Turku,
18.–20.11.1985. Esitelmät, työryhmälustukset ja
raportit. Turku 1986, 320 s. 80 mk

Sarja B (ruotsiksi) – Serie B (in Swedish):

- B 1: Widén, Bill:** Korpobor i Amerika. Åbo 1975,
197 s. 30 mk
- B 2: Wester, Holger:** Innovationer i befolkningsrör-
ligheten. En studie av spridningsförlopp i befolk-
ningsrörligheten utgående från Petalax socken i Ös-
terbotten. Stockholm 1977, 221 s. 40 mk

Sarja C (englanniksi) – Serie C (in English):

- C 1: Kero, Reino:** Migration from Finland to North
America in the Years between the United States
Civil War and the First World War. Vammala 1974,
260 p. 30 mk
- C 2: Koivukangas, Olavi:** Scandinavian Immigration
and Settlement in Australia before World War II.
Kokkola 1974, 333 p. 30 mk
- C 3: Karni, Michael G.; Kaups, Matti E.; Ollila, Dou-
glas J. (eds.):** The Finnish Experience in the West-
ern Great Lakes Region: New Perspectives. Vam-
mala 1975, 232 p. 30 mk
- C 4: Kostiainen, Auvo:** The Forging of Finnish-Amer-
ican Communism, 1917–1924. A Study in Ethnic
Radicalism. Turku 1978, 225 p. 30 mk
- C 5: Virtanen, Keijo:** Settlement or Return: Finnish
Emigrants (1860–1930) in the International Over-
seas Return Migration Movement. Forssa 1979,
275 p. 45 mk
- C 6: Pilli, Arja:** The Finnish-language Press in
Canada, 1901–1939. A Study in the History of
Ethnic Journalism. Turku 1982, 328 p. 50 mk
- C 7: Koivukangas, Olavi (ed.):** Scandinavian Emigra-
tion to Australia and New Zealand Project. Pro-
ceedings of a Symposium Feb. 17–19, 1982, Turku,
Finland. Turku 1983, 138 p. 50 mk
- C 8: Koivukangas, Olavi:** Sea, Gold and Sugarcane.
Attraction Versus Distance; Finns in Australia
1851–1947. Turku 1986, 402 p.
nid. 80 mk/sid. 100 mk
- C 9: Karni, Michael G.; Koivukangas, Olavi; Laine,
Edward W. (eds.):** Proceedings of FinnForum'84
5.–8. September 1984. Turku 1988, 528 p. 100 mk.

**Erikoisjulkaisut (eri kielillä)/
Special Publications (in various languages):**

- Niitemaa, Vilho; Saukkonen, Jussi; Aaltio, Tauri; Koivukangas, Olavi (eds.):** Old Friends – Strong Ties, the Finnish Contribution to the Growth of the USA. USA:n 200-vuotisjuhla-julkaisu. Vaasa 1976, 349 p. 50 mk
- Koivukangas, Olavi; Toivonen, Simo:** Suomen siirtolaisuuden ja maassamuuton bibliografia. A Bibliography on Finnish Emigration and Internal Migration. Turku 1978, 226 s. nid. 50 mk/sid. 70 mk
- Koivukangas, Olavi (red./toim.):** Utvandringen från Finland till Sverige genom tiderna. Siirtolaisuus Suomesta Ruotsiin kautta aikojen. 2. painos, Turku 1981, 100 s. 30 mk
- Kalhama, Maija-Liisa (toim./red.):** Suomalaiset Jäämeren rannoilla – Finnene ved Nordishavets strender. Kveeniseminaari 9.–10.6.1980 Rovaniemellä. Kveneseinaret 9.–10.6.1980. Turku 1982, 235 s. 50 mk
- Koivukangas, Olavi:** Delaware 350, Amerikansiirtolaisuuden alku. Amerikaemigrationens början. The Beginning of Finnish Migration to the New World. Turku 1988, 84 s. 70 mk
- Bogdanoff, Orvo; Söderling, Ismo:** ”Minulla on niin ikävä...”. ”Jag bar så ledsamt...”. ”I feel such a longing...”. Amerikansuomalaisten postikorttien näyttelyjulkaisu. Finnish-American Postcards Exhibition Catalog. Turku 1988, 128 s. 90 mk
- Korkiasaari, Jouni:** Suomalaiset maailmalla. Suomen siirtolaisuus ja ulkosuomalaiset entisajoista tähän päivään. Turku 1989, 161 s. 100 mk

Monistesarja – A Serie for Minor Reports:

- No 1 – 1983: Arja Munter:** Muuttoliike ja viihtyvyys Läntisellä Uudellamaalla. Turku 1983, 65 s. 10 mk
- No 2 – 1984: Siirtolaisuuden ja maassamuuton tutkimus.** Suomen muuttoliikkeiden pääpiirteet sekä selvitys tutkimustilanteesta ja -tarpeesta. Turku 1984, 101 s. 20 mk
- No 3 – 1985: Muuttoliikkeitä koskeva tutkimuspoliittinen ohjelma.** Turku 1985, 23 s. 20 mk
- No 4 – 1985: Matti Simpanen:** Turun lähtömuuttotutkimus. Turusta vuonna 1984 muualle Suomeen muuttaneet. Turku 1985, 108 s. 25 mk
- No 5 – 1987: Edward W. Laine:** On the Archival Heritage of the Finnish Canadian Working-Class Movement: A Researcher's Guide and Inventory to the Finnish Organization of Canada Collection at the National Archives of Canada. Turku 1987, 455 p. 40 mk
- No 6 – 1990: Taisto Hujanen; Kimmo Koiranen:** Siirtolaisuus suomalaisissa sanomalehdissä vuosina 1880–1939 ja 1945–1984. Turku 1990, 200 s. 50 mk
- No 7 – 1990: Merja Pitkäranta; Matti Simpanen:** Paluumuuttolukkuus Turun seudulla. Turku 1990, 101 s. 50 mk
- Siirtolaisuus-Migration -aikakauslehti.** Ilmestyy neljä kertaa vuodessa./Quarterly. 30 mk/vsk.
1.1.1991 → 40 mk/vsk.

Ohjeita kirjoittajille

Siirtolaisuus – Migration on monikielinen lehti, joka julkaisee siirtolaisuuteen ja maassamuuttoon liittyviä tieteellisiä sekä populaareja kirjoituksia.

Käsikirjoitukseen merkitään kirjoittajan nimi, osoite, oppiarvo, virka-asema ja toimipaikka sekä maininta kirjoituksen taustasta. Toivottavaa olisi myös käsikirjoituksen alkuun liitettävä johdantokappale sekä kirjoittajan kuva. Suositeltava maksimipituus on 10 liuskaa (28 riviä/liuska). English summarya varten on laadittava n. 100 sanan tiivistelmä suomeksi tai englanniksi erilliselle paperille.

Otamme vastaan myös kirja-arvosteluja, katsauksia ja kommentteja siirtolaisuuteen ja maassamuuttoon liittyvään kirjallisuuteen tai tutkimustoimintaan.

Kuviot ja taulukot (puhtaaksipiirrettyinä) on laadittava erilliselle paperille. Lähdeviitteet sijoitetaan kirjoituksen sisään siten, että

ensin on kirjoittajan sukunimi, sitten kirjoituksen painovuosi ja viittauksen sivunumerot (esim. Allardt 1965, 13–14).

Lähdeluettelo liitetään loppuun otsikolla "Kirjallisuus" tekijän nimen mukaisessa aakosjärjestyksessä. Lähteestä ilmoitetaan kirjoittajan sukunimi, etunimi, teoksen nimi, painopaikka ja -vuosi, esim. Allardt, Erik ja Lit-tunen, Yrjö: Sosiologia. Porvoo 1972. Lehtiar-tikkeleista ja julkaisusarjan osista ilmoitetaan kirjoittajan sukunimi, etunimi, kirjoituksen nimi, julkaisun nimi, vuosikerta, ilmestymisvuosi, lehden numero ja artikkelin sivunumerot, esim. Frank, Andre Gunder: Kolmas maailma ei ole erilainen. Sosiologia 8, (1970):2, s. 9–21.

Artikkelit pyydetään toimittamaan mieluiten disketillä (DOS-käyttöjärjestelmä: Word Perfect-, Teko- tai ASCII-muodossa). Lisäksi pyydetään lähettämään käsikirjoituksesta myös paperitulostus.

Instructions to Contributors

Siirtolaisuus – Migration is a multilingual journal, which publishes both scholarly and popular articles relating to international and internal migration.

Manuscripts should include information concerning the author's name and address, academic degrees, occupation and place of work, and some description of his or her background. An introductory paragraph at the beginning of the manuscript would be appreciated, with a photograph of the author. The recommended maximum length for articles is ten pages (at 28 lines/1560 characters/page). Articles should be accompanied by a separate summary in English, of about 100 words.

We also accept book reviews, surveys and reports, and comments on literature or research relating to international or internal migration.

Figures and Tables should be submitted in camera-ready form on separate pages. Sources referred to should be cited within the text, using the format: author's surname, year

of publication of the text cited, and page references (e.g. Auerbach 1955, 13-14). A bibliography or list of sources should be given at the end of the manuscript, with the source authors listed in alphabetical order. Sources should be cited as follows: Author's or authors' surname(s), forenames, title of text, and place and date of publication; e.g. Auerbach, Frank: Immigration Laws of the United States. Indianapolis, Indiana 1955. Articles in periodicals and series should be cited using the format: Author's surname(s), forenames, title of text, title of periodical, volume number, year of publication, issue number, and page references; e.g. Saarinen, Oiva: The pattern and impact of Finnish settlement in Canada. Terra 79 (1967):4, p. 16–23.

Manuscripts may also be submitted in machine-readable form, on diskettes using DOS and Word Perfect, Teko, or as text only (ASCII format). Diskettes should be accompanied by a printout of the text.

Tietoa suomalaisesta siirtolaisuudesta...

Olavi Koivukangas

Delaware 350. Amerikansiirtolaisuuden alku. Amerika-emigrationens början. The Beginning of Finnish Migration to the New World. Turku 1988, 84 p. 70 mk

Orvo Bogdanoff, Ismo Söderling

"Minulla on niin ikävä...". "Jag har så ledsamt...". "I feel such a longing...". Amerikansuomalaisten postikorttien näyttelyjulkaisu. Amerika-finländarnas postkortsutställningskatalog. Finnish-American Postcards Exhibition Catalog. Turku 1988, 128 p. 90 mk

Jouni Korkiasaari

Suomalaiset maailmalla. Suomen siirtolaisuus ja ulkosuomalaiset entisajoista tähän päivään. Turku 1989, 161 s. 100 mk

Taisto Hujanen, Kimmo Koiranen

Siirtolaisuus suomalaisissa sanomalehdissä vuosina 1880–1939 ja 1945–1984. Siirtolaisuusinstituutti, tutkimuksia nro 6. Turku 1990, 200 s. 50 mk

Merja Pitkäranta, Matti Simpanen

Paluumuuttohalukkuus Turun seudulla. Siirtolaisuusinstituutti, tutkimuksia nro 7. Turku 1990, 101 s. 50 mk

**Siirtolaisuusinstituutti/
Institute of Migration
Piispankatu 3
20500 Turku, Finland**